
VIIHDYTÄÄN YHDESSÄ

4.-6.-luokkalaisten tyttöjen kokemukset ryhmätoiminnasta sosiokulttuurisen
innostamisen näkökulmasta

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Ohjaustoiminnan koulutusohjelma

Lahdensivu, kevät2014

Lilia Repponen

LAHDENSIVU

Ohjaustoiminnan koulutusohjelma

Tekijä	Lilia Reponen	Vuosi 2014
Työn nimi	Viihdytään yhdessä 4.-6.-luokkalaisten tyttöjen kokemukset ryhmätoiminnasta sosiokulttuurisen innostamisen näkökulmasta.	

TIIVISTELMÄ

Tämä toiminnallinen oppinäytetyö toteutettiin yhteistyössä Hämeenlinnan Setlementti ry:n kanssa osana Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishanketta. Teoreettisesti oppinäytetyö pohjautui sosiaalipedagogisen viitekehykseen ja sosiokulttuurisen innostamiseen

Viihdytään yhdessä-tyttökerhon 4.-6.-luokkalaisille tavoitteena oli järjestää alueen nuorille tytöille suunnattua toimintaa. Yhteisöllisyys ja yhteishengen luominen olivat oleellisia asioita työn toiminnallisen osassa, sillä tyttökerhon idea perustui yhdessä tekemiseen ja ajatusten jakamiseen tyttöryhmässä. Ryhmä kokoontui yhdeksän kertaa kevään 2012 aikana.

Oppinäytetyön tutkimusote oli laadullinen eli kvalitatiivinen. Oppinäytetyön aineisto kerättiin osallistuvalla havainnoinnilla sekä ryhmäkeskustelun ja pautelomakkeen avulla. Teoria sekä käytännön esimerkit olivat keskenään vuoropuhelussa.

Oppinäytetyön tulokset tuottivat vastaukset tutkimuskysymyksiin. Saadusta tiedosta kävi ilmi, että tytöt pitivät kerhon toimintaan tärkeänä ja olivat saaneet kerhosta uutta sisältöä elämäänsä. Oppinäytetyö osoitti myös, että kerhotoiminta vahvisti tyttöjen itsetuntoa, edisti heidän tutustumista toisiinsa ja antoi heille onnistumisen kokemuksia. Sosiaaliset taidot lisääntyivät ja tytöt saivat rohkeutta toimia ryhmän jäsenenä.

Oppinäytetyöllä haluan herättää innostusta ja ideoita lasten kanssa työskentelevien keskuudessa, jotta kohtaamiseen ja yhteisöllisyyteen kiinnitetäisiin enemmän huomiota.

Avainsanat sosiaalipedagogiikka, sosiokulttuurinen innostaminen, yhteisöllisyys, käsityötaide

Sivut 37 s. + liitteet 4 s.

LAHDENSIVU

Degree Programme in Crafts and Recreation

Author	Lilia Repponen	Year 2014
Subject of Bachelor's thesis	4 th – 6 th Grade Girls' Experiences of Group Activity from the Perspective of Sociocultural Animation	

ABSTRACT

The subject of this Bachelor's thesis was carried out in cooperation with the Hämeenlinna Settlement Association as part of the multicultural and inclusive leisure activities development project. The thesis was based on a socio-pedagogical framework and sociocultural animation.

The aim of the girls' club for 4th – 6th grade girls was to create leisure activities for young people. Communality and building a team spirit were the main things in the practice-based part of the work, because the idea of the girls' club was based on working together and sharing ideas in the group. The group met nine times during spring 2012.

The research approach of this Bachelor's thesis was qualitative. Material for the thesis was collected by participative observation, group discussion, and feedback questionnaire. The theory and practical examples are in dialogue with each other.

The results answered to the research tasks. The received information showed that the girls thought that the club was very important and they got new content to their lives. The Bachelor's thesis also indicated that the activities of the club enhanced the girls' self-esteem, enabled them to have experiences of success and that they got know each other better. The girls' social skills increased and the girls got courage to work in a team.

Hopefully, the results of this research will inspire others who work with children, in order that people will pay more attention to communality and encountering people.

Keywords social pedagogy, sociocultural animation, community spirit, art craft

Pages 37 p. + appendices 4 p.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	1
2 TYÖELÄMÄYHTEYS JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ.....	3
2.1Hämeenlinnan Setlementti ry	3
2.2Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishanke.....	3
2.3Oppinäytetyön tavoitteet ja tutkimuskysymykset.....	4
3 TEOREETTINEN VIITEKEHYS.....	5
3.1Sosiaalipedagogiikka	5
3.2Sosiokulttuurinen innostaminen	6
3.2.1Innostamisen tavoitteet.....	8
3.2.2Innostajan tehtävät	9
3.3Yhteisöllisyys	9
3.4Käsityökasvatus ja käsityötaide.....	10
3.5Aikaisempia tutkimuksia nuorten osallistumisesta ja yhteisöllisyyden tunteesta.....	11
4 AINEISTON KERÄÄMINEN	13
4.1Osallistava havainnointi ja dokumentointi	13
4.2Ryhmähaastattelu	14
5 YHTEISTYÖN TARVE JA MAHDOLLISUUDET TOIMINTA–ALUEELLA	15
5.1Jukolan alakoulu.....	15
5.2Läntinen Lähiökeskus.....	16
6 VIIHDYTÄÄN YHDESSÄ–TYTTÖKERHON TAVOITTEET JA VALMISTELU.....	17
6.1 Kerhotoiminnan tavoitteet.....	18
6.2 Kerhotoiminnan ideointi.....	18
7 TYTTÖKERHON TOTEUTTUMINEN	20
7.1Ensimmäinen kokoontumiskerta	21
7.2Toinen kokoontumiskerta	22
7.3Kolmas kokoontumiskerta	22
7.4Neljäs kokoontumiskerta	23
7.5Viides kokoontumiskerta	23
7.6Kuudes kokoontumiskerta	24
7.7Seitsemäs kokoontumiskerta	24
7.8Kahdeksas kokoontumiskerta	25
7.9Yhdeksäs ja viimeinen kokoontumiskerta	25
7.10 Kerhotoiminnan budjetointi.....	26

8 HAVANNOINNIN JA HAASTATTELUN TULOKSET	27
8.1 Tyttöjen kokemukset kerhosta.....	27
8.2 Keskeiset tulokset kerhotoiminnasta	29
8.3 Johtopäätökset tyttökerhon tarpeellisuudesta	30
9 POHDINTA JA ARVIOINTI OPPINÄYTETYÖN PROSESSISTA	32
LÄHTEET	35

Liite 1 Tutkimuslupahakemus vanhemmille

Liite 2 Mainos tyttökerhosta

Liite 3 Ryhmähaastattelun kysymykset

Liite 4 Torstaitreffit esite

1 JOHDANTO

Syksyllä vuonna 2011 suoritin ohjaustoiminnan artemiopintoihin sisältyvän syventävän harjoittelun Hämeenlinnan Setlementissä ry. Samaan aikaan Setlementissä käynnistyi Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishanke, jonka toiminta kohdistui Jukolan alueelle, jossa oli huomattu, miten vähän toimintaa juuri tytöille on tarjolla kyseisellä alueella. Tässä oppinäytetyössä kerron tutkimuksesta, jonka tarkoituksena oli selvittää alueellisesti harrastustoiminnan tarpeet ja kehittää lapsille ja nuorille kohdennettua harrastustoimintaa yhdessä alueen toimijoiden kanssa.

Kun tässä oppinäytetyön raportissa käytän useasti käsitettä hanke, niin tarkoitan nimenomaan Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishanketta.

Oppinäytetyön keskeiset käsitteet ovat sosiaalipedagogiikka ja sosiokulttuurinen innostaminen. Jokaisen ihmisen, tässä tapauksessa nuoren tytön, ainutlaatuinen persoona on pedagogisen ulottuvuuden ytimessä. Tavoitteena oli kasvatuksellisen toiminnan avulla edistää nuoren tytön monipuolista persoonallista kehittymistä. Sen takia käsitteen monikulttuurisuus päätin jättää pois, koska kerhotoiminnassa pyritään näkemään kaikki tytöt tasa-arvoisina ryhmän jäseninä, huolimatta heidän etnisestä tai uskonnollisesta taustastaan.

Lisäksi oppinäytetyöraportin teoria käsittelee yhteisöllisyyden ja käsityötaitteen soveltuvuutta kerhotoiminnassa. Karppinen (2009) viittaa Niiniluodon (1999) tapaan puolustaa kädentaitojen asemaa kulttuurissamme, jotta ihminen edelleen säilyisi maailmaa jäsentävänä, käsittävänä ja ymmärtävänä olentona. Niiniluoto korostaa, että elinikäisiin harrastuksiin ja valmiuksiin johtava taitokasvatus, jonka ytimenä on omakohtaiseen tekemiseen pohjautuva käsityön, piirustuksen, maalauksen, musiikin ja liikunnan oppiminen, on tärkeä. (Karppinen 2009, 58.)

Oppinäytetyöni oli toiminnallinen ja koostui ohjausten suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista, osallistuvasta havainnoinnista sekä tytöiltä saadusta palautteesta. Askartelun ja erilaisten pelien, sekä kokkauskertojen avulla on pyritty opettamaan kerholaisia toimimaan ryhmän jäsenenä sekä ymmärtämään yhteisesti sovittujen sääntöjen merkityksen. Lisäksi haastattelin tyttöä ryhmässä saadakseni syvempää tietoa siitä, miten he kokivat tyttökerhotoiminnan ja miten se on vaikuttanut heidän elämäänsä.

Toiminta perustui osallistavaan pedagogiikkaan ja sopivien keinojen etsimiseen, joiden avulla saadaan ihmiset vuorovaikutukseen toistensa kanssa. Tarvitaan kohdennettua ja räätälöityjä keinoja sekä tiedottamiseen että toiminnan järjestämiseen. Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishankkeella on haluttu tavoittaa ja tukea harrastustoimintaan osallistumista sellaista lasten kohdalla, jotka eivät vielä ole päässeet mukaan minkäänlais-

seen toimintaan. Jukolan lähialue harrastuspaikkana on oppilaille ja heidän vanhemmille tuttu ja turvallinen.

Oppinäytetyön aikana on tehty yhteistyötä Jukolan koulun lisäksi Läntisen Lähiökeskuksen kanssa, jossa keväällä 2012 järjestin ja ohjasin yhteensä yhdeksän kerhotapaamista 4.-6.-luokkalaisille tytöille. Oppinäytetyössä olen pannostanut kerhotoiminnasta tiedottamiseen ja ennen varsinaista kerho aloittamista toteutin yhden toiminnallisen ideapajan viidennen luokan oppilaille Jukolan koulussa.

Oppinäytetyönraportissa ensin esittelen toimeksiantajan ja sen lisäksi oppinäytetyön tavoitteet ja tutkimuskysymykset. Sen jälkeen kuvaan teoreettista viitekehystä ja oppinäytetyön toiminnallisen osuuden taustaa. Sosiokulttuurisella innostamisella on teoreettisessa osuudessa hyvin merkittävä rooli.

Aikaisemmat tutkimukset nuorten osallistumisesta ja yhteisöllisyyden tunteesta alaluvussa 3.5 auttavat selvittämään, mitä kyseisestä aiheesta tiedetään ja mitkä asiat on jo selvitetty. Kerho toiminnan toteutus on raportoitu siten, että toiminnallisen osuuden tapahtumat ja niiden kulku välittyvät lukijalle selkeänä kokonaisuutena.

Oppinäytetyöraportin päättää pohdinta ja arviointi, jossa esittelen työn tuloksia. Keskityn pohtimaan, mitä hyötyä tästä oppinäytetyöstä on hankeympäristölle ja tyttökerhoon osallistuvilla tytöillä. Pohdin myös oman roolin sosiokulttuurisena innostajana ja mahdollisuuksia kehittyä tämän oppinäytetyön myötä yhä paremmaksi ohjaajaksi. Työn lopussa esitän myös kehittämisisidean tulevaisuutta ajatellen.

2 TYÖELÄMÄYHTEYS JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ

Tässä pääluvussa kuvaan oppinäytetyön toimeksiantajan, Hämeenlinnan Setlementin ry ja kerron tarkemmin Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishankkeesta. Tämän jälkeen esittelen oppinäytetyön tavoitteet ja tutkimuskysymyksiä.

2.1 Hämeenlinnan Setlementti ry

Hämeenlinnan Setlementti ry on maahanmuuttajien ja suomalaisten yhteinen yhdistys, jonka toiminta alkoi vuonna 1997. Lähtökohtana oli joukko innostuneita ihmisiä ja tahtoa edistää suomalaisten ja maahanmuuttajien yhteistoimintaa sekä kansalaislähtöisiä toimintatapoja Hämeenlinnan seudulla.

Yhdistyksen toimintaa rahoittaa mm. Raha-automaattiyhdistys, Hämeenlinnan kaupunki ja opetus- ja kulttuuriministeriö. Setlementtityötä määrittävät perusarvot ovat arjen keskellä toteutuva lähimmäisyys, yhteisöllisyys ja erilaisten ihmisten välinen yhteistyö. Toimintaa ohjaavia arvoja ovat myös yksilön oikeuksien kunnioittaminen, erilaisuuden hyväksyminen, paikallisuus ja ihonväristä, sukupuolesta tai kulttuurista riippumaton tasa-arvoisuus. (Hämeenlinnan Setlementti ry 2013.)

Hämeenlinnan Setlementin tavaramerkkeinä ovat usean vuoden ajan olleet kehittämis- ja kansalaistoiminnan, perhe- ja yhteisötyön sekä monikulttuurisen työn osaaminen. Toiminnallisia ja elämyksellisiä menetelmiä hyödynnetään erilaisten ryhmien ja yhteisöjen parissa tehtävässä työssä. Hämeenlinnan Setlementti ry on ollut perustamisestaan lähtien uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton sekä avoin kaikille kiinnostuneille. Hämeenlinnan Setlementin tärkeät toiminta-ajatukset ovat:

- erilaisten ihmisten ja yhteisöjen välisen vuorovaikutuksen ja yhteistoimintaan lisääminen
- ihmisten arjen tarpeista lähteviä ja kansalaistoimintaan pohjautuvia uusien työmuotojen kehittäminen elämän-kaaren eri vaiheisiin
- ammatillisen osaamisen ja vapaaehtoistoiminnan sekä osallistujien kokemustietojen ja vertaistuen yhdistäminen toiminnassa.

2.2 Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishanke

Toteutin oppinäytetyön osana Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishanketta. Aluehallintovirastot myöntävät vuosittain avustusta lasten ja nuorten paikalliseen harrastustoimintaan. Määrärahalta on ta-

voitteena järjestää lapsille ja nuorille säännöllistä ja tavoitteellista harrastustoimintaa sekä koulujen loma-aikoihin sijoittuvaa päiväleiritoimintaa. Hankkeen suunnitteluvaiheessa rahoitusta varten Hämeenlinnan Setlementin työntekijät määrittivät monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan hankkeelle omat tavoitteet paikallisen tarpeen mukaan. Yhtenä lähtökohtana oli lasten osallisuuden lisääminen harrastustoiminnan kehittämisessä ja järjestämisessä. Osallisuuskulma ja osallistavat toimintatavat kulkevat mukana hankkeessa.

Jukolan alueen lasten tutustuttaminen järjestöjen harrastustoimintaan ja heidän oman aktiivisuutensa tukeminen on tärkeä osa hanketta. Hankkeen laajempaan päämäärään on tukea Jukolan asuinalueen heikoimmassa asemassa olevien lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä sekä heidän perheidensä arkea harrastustoiminnan kautta.

Jukola on lähiö Hämeenlinnan länsipuolella kaupunkia. Jukolassa asuu 2 100 asukasta ja läheisellä Nummen asuinalueella noin 1 800 asukasta. Alueella on paljon kaupungin vuokratiloja ja opiskelija-asuntoja, joten osa alueen asiakkaita ei ole sitoutunut pitkäaikaiseen asumiseen. Tämä näkyy mm. vahvana muuttoliikkeenä alueella. Jossakin alueella asuvissa perheissä on nähtävissä erilaisten ongelmien kasaantumista, huono-osaisuutta ja ylisukupolvista syrjäytymistä. Alueella asuu paljon yksinhuoltajaperheitä, joilla ei ole mahdollisuutta taloudellisesti tukea lasten harrastustoimintaa. Jukolan alueella esiintyy myös paljon nuorisotyöttömyyttä. Monikulttuuriseksi Jukolan ja sen läheisten asuinalueiden tekevät alueella asuvat n. 1 500 maahanmuuttajaa ja pakolais-taustaista asukasta. (Toimintasuunnitelma 2011–2013.)

Alueen yhteisöllisyyttä edistävän toiminnan sisällyttäminen hankkeeseen tukee kokonaisvaltaisesti sekä lasten että vanhempien hyvinvointia alueella. Hankkeella pyritään myös levittämään Setlementti toiminnassa kertynyttä osaamista ja kokemusta monikulttuurisesta työstä sekä sukupuoli- ja kulttuurisensitiivisestä toiminnasta.

2.3 Oppinäytetyön tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Lapsuus on ainutkertainen ja arvokas elämänvaihe. Lapsi rakentaa tulevaisuuttaan tämän päivän ratkaisuihin ja lapsuudelle luoduista mahdollisuuksista. Sosiaaliset valmiudet eivät synny itsestään vaan osallistumisen ja kuulluksi tulemisen kautta. Terve ja hyvinvoiva lapsuus ja nuoruus tarkoittavat tervettä ja hyvinvoivaa aikuisuutta ja sillä on keskeinen merkitys yhteiskunnan tulevaisuudelle. (Eläköön lapset 2000, 7.)

Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämissankkeen lähtökohtana on lähiö ja sen sosiaaliset ongelmat. Liikkeelle oli lähdettävä ihmisten arjesta.

Tämän oppinäytetyön keskeinen tavoite oli kehittää ja mahdollistaa Jukolan asuinalueelle harrastustoimintaa sosiaalipedagogisen työn kontekstissa, joka

tukee lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä. Toiminnan tavoitteena on yhteisöllisyyttä edistävän toiminnan kehittäminen ja vuorovaikutuksen lisääminen yhteisötarpeet huomioimalla. Opinnäytetyön pääkysymyksenä on, kuinka nuoria, erityisesti nuoria tyttöjä, voidaan tukea kerhotoiminnan avulla?

Lisäksi halusin löytää vastauksen seuraaviin kysymyksiin:

1. Miten yhteisöllisyys toteutui tyttökerhossa?
2. Millaisia muita vaikutuksia tyttökerholla oli tyttöjen elämään?

Ohjaajana halusin syventää omia taitojani ohjata ryhmää. Asetin itselle henkilökohtaiset tavoitteet, jotka ovat:

- huomioida jokainen ryhmäläinen yksilönä
- kehittää omia vuorovaikutustaitoja
- suunnitella ja kehittää kohdennettua harrastustoimintaa
- havainnoida ryhmätoimintaa ja olla läsnä
- kannustaa myönteisiin asenteisiin ja käytökseen eri kulttuurien välillä
- tarjota uusia kokemuksia ja tapoja lapsille ilmaista kiinnostuksen kohteitaan.

3 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

Tämän luvun aluksi määrittelen tutkimuksen keskeiset käsitteet sosiaalipedagogiikan ja sosiokulttuurisen innostamisen sekä sen, miten se tulee esille oman tutkimuksen kontekstissa. Erityisesti korostan innostamisen sosiaalista näkökulmaa. Sosiokulttuurisen innostamisen yhteydessä käytän käsitteitä yhteisöllisyys ja käsityötaide, jotka kulkevat rinnakkain ja täydentävät toisiaan.

3.1 Sosiaalipedagogiikka

Sosiaalipedagogiikan tulkinnat liittyvät kiinteästi yhteiskunnallisiin ja poliittisiin tekijöihin, joissa tutkimusalan teoria ja käytäntö ovat vuoropuhelussa. Jo ennen sosiaalipedagogiikan käsitteen ilmaantumista oli kiinnitetty huomiota mahdollisuuksiin ehkäistä ja lievittää sosiaalisia ongelmia ja pedagogisin keinoin taistella yhteiskunnallisia epäkohtia vastaan. (Hämäläinen & Kurki 1997, 10–11.)

Suomalainen sosiaalipedagogiikan asiantuntija Juha Hämäläinen korostaa kirjassaan Johdatus sosiaalipedagogiikkaan, että sosiaalipedagogiikan tavoitteena on yksilön kiinnittyminen yhteiskuntaan, sen toimintajärjestelmiin ja yhteisöihin. Sosiaalipedagoginen teoria sisältää aina käytännöllisen ja toiminnallisen lähtökohdan. (Hämäläinen 1999, 16–17.)

Kurjen ja Nivalan mukaan (2006, 11–15) sosiaalipedagogiikan oppiala poikkeaa muista aloista, joissa pohditaan, miten on mahdollista päästää hyvään, inhimilliseen, oikeudenmukaiseen ja solidaariseen elämään. Jokainen ihminen ymmärretään ainutlaatuisena ja arvokkaana persoonana, joka kasvaa täyteyteensä vasta yhteisössä yhteydessä toisiin yhtä ainutlaatuisiin persooniin. Yksilön ja yhteisön suhde on sosiaalipedagogiikan kiinnostuksen keskiössä ja ihmisten suhdetta rakenteisiin tarkastellaan kriittisestä näkökulmasta.

Sosiaalipedagogiikan kehittymiseen vaikutti ratkaisevasti sosiaalisen tietoisuuden herääminen, minkä seurauksena kasvatuksen yhteiskunnalliseen luonteeseen ja merkitykseen alettiin kiinnittää enemmän huomiota (Hämäläinen & Kurki 1997, 12–13). Pedagogiikka tarkoittaa yleisesti oppia kasvatuksesta ja sanalla sosiaalinen on useampia merkityksiä, joista voidaan erottaa ainakin kolme päämerkitystä. Sosiaalinen tarkoittaa yhteiskunnallista ja viittaa yhteisöllisyyteen ja ihmisten väliseen vuorovaikutukseen, jolloin puhutaan toisten ihmisten kanssa elämisestä ja siihen tarvittavien vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojen kehittymisestä. Sosiaalinen koskee myös yhteiskunnan vähäosaisten auttamista ja tukemista. (Hämäläinen & Kurki 1997, 15.)

Sosiaalipedagoginen työ pyrkii Hämäläisen (1999) mukaan edistämään ihmisten omatoimisuutta ja yhteisvastuuta tarjoten heille mahdollisuuden osallistumiseen, toisten kohtaamiseen sekä itsensä toteuttamiseen ja kehittämiseen. Se mahdollistaa ihmisille kokemuksen oman itsen tarpeellisuudesta, sekä siitä, että hän voi yhdessä toisten kanssa vaikuttaa oman elämänsä suuntaan. Ihmisen tahdon suunta ja hänen valintansa pohjaavat Hämäläinen mukaan arvoille, jotka ovat yhteydessä niihin malleihin, joita yksilö on saanut kasvuympäristöstään ja yhteisöstään. Arvot määrittävät elämän suuntaa ja tahdon herättäminen ja ylläpitäminen voi tapahtua vaikuttamalla arvoihin. Sosiaalipedagogisessa työssä ihminen tulisi Hämäläisen mukaan saada tekemään sellaisia valintoja, joiden kautta hänen määrittelemänsä tavoitteet tulisivat saavutetuiksi, ja joiden kautta yhteiskuntaan kiinnittyminen vahvistuisi. (Hämäläinen 1999, 71–72.)

3.2 Sosiokulttuurinen innostaminen

Sosiaalipedagogiikan yksi sovellus ja suuntaus on innostamisen teoria. Suomalainen tutkija Leena Kurki (2000) kertoo, että innostaminen on arkipäivän sosiaalisen toiminnan väline, jonka avulla ihmiset saadaan toimimaan ja motivoitumaan. Leena Kurjen tutkimuksensa ja teoksensa ovat tärkeimmät loppuraportin teoriapohjan luodessa.

Kurki (2000, 12–14) on tutkinut sosiokulttuurista innostamista jo pitkään. Innostaminen on syntynyt yhteiskuntien tarpeista ja osaltaan siihen vaikuttanut ihmisten vapaa-ajan lisääntyminen.

Sosiokulttuurinen innostaminen on tapa herättää ihmisten tietoisuutta ja saada ihmiset liikkeelle. Pyrkimyksenä on ihmisten välisen vuorovaikutuksen li-

säämisen ja osallistumisen korostaminen ja jokaisen elämän laadun parantaminen. Innostamisen tavoitteena on ihmisten vahvempi tietoisuus omasta historiallisesta roolistaan yhteisössään, yhteiskunnassaan ja maailmassa. Innostamisen avulla luodaan sellaisia osallistumisen mahdollisuuksia, joissa ihmiset kasvavat aktiivisiksi toimijoiksi omissa arkisissa yhteisöissään. (Kurki 2000, 19–26.)

Kuten Kurki (2000, 27) on todennut, sosiokulttuurinen innostaminen perustuu aina suunniteltuun ja päämäärätietoiseen toimintaan, missä suunnittelu, toteutus ja arviointi pitäisi keskittyä persoona käsitteen ympärille. Taidelähtöisten työmenetelmien yhteydessä puhutaan usein niin sanotusta sosiokulttuurisesta innostamisesta, jossa yhdistyvät niin kulttuuriset kuin sosiaalityönkin toimintatavat.

Kurki (2000) pitää sosiokulttuurista innostamista tietynlaisena tekemisen tapana, jolle on luonteenomaista vuorovaikutuksen ja osallistumisen korostaminen. Siinä tuetaan ihmisen vapautta ja oma-aloitteisuutta sekä yksilöllisellä että ryhmätasolla. Tavoitteena on omien vaihtoehtoisten ratkaisumallien löytäminen ja kehittäminen ongelmiin ja tarpeisiin. (Kurki 2000, 26–27.)

Oleellista sosiokulttuurisen innostamisen prosessissa onkin Kurjen (2000) mukaan sen pohtiminen, miten ihmiset saadaan todella osallistumaan ja mistä löytyy sopiva tasapaino ihmisten osallistumisen ja heidän tarvitsemansa ohjaamisen välille. Innostaminen ei siis ole ihmisten kokoamista yhteen, vaan intensiivistä, sitoutuvaa ja syvästi suhteisiin osallistavaa kohtaamista. Toiminnan täytyy aina lähteä juuri kyseisiä ihmisiä ja yhteisöjä varten suunnitellusta toiminnasta, sillä aito yhteisö ei ole vain ihmisten yhteenliittymä, vaan ainutlaatuista persoonien yhteyttä. Siksi myös yhteisöön kuuluvien ihmisten määrän sijaan oleellista on heidän välistensä suhteiden intensiteetti. (Kurki 2000, 162, 167.)

Aidon yhteisön rakentuminen on sosiokulttuurisen innostamisen onnistumisen perusedellytyksiä. Toiminta tapahtuu yhdessä toisen ihmisen kanssa, ihmisten, jotka jakavat yhteisen tietoisuuden, yhteiset unelmat ja tavoitteet paremmasta arkipäivästä. Innostamisessa korostetaan yksilön ja yhteiskunnan, toimijan ja rakenteen, suhteen ja sen laadun merkitystä. Innostamisen toiminnan pohjaksi tarvitaan siksi laadultaan yhteisöllisiä vuorovaikutussuhteita. Mikä tahansa ihmisten yhteenliittymä ei ole aito, ei edes perhe ole välttämättä sitä. Ihmisten väliset sosiaaliset suhteet ovat nimittäin hyvin monenlaisia, myös vihamielisyyden, kateuden ja katkeruuden täyttämiä. (Kurki 2000, 129.)

Ihmisten arkipäivä on toiminnan lähtökohta ja innostajan on mentävä sinne, missä ihmiset ovat ja kokemaan heidän kanssaan. Innostaminen on ensisijaisesti ihmisten oma osallistuminen ja vain osallistumisella ihmiset voivat rakentaa arkipäivänsä laadultaan paremmaksi ja solidaarisemmaksi. (Kurki & Nivala 2006, 153).

Kurki (2011) nostaa esille persoonan mukaiset ominaisuudet, jotka korostuvat erityisesti yhteistyössä:

- Ihminen on yksilö, persoona. Vain avautuminen yleiselle yhteisyydelle voi persoonallistaa ihmisen.
- Persoona on kommunikaatiota, missä yhteisöllisyys ja yhteisöt syntyvät juuri todellisen kommunikaation välityksellä, jossa kanssaihmiset ovat lähimmäisiä.
- Persoona on dialoginen olento ja dialogi on luonteeltaan aina yhteisöllistä.

Kurki (2011) jakaa ajatuksia sosiologian klassikkojen Max Weberin ja Ferdinand Tönniesin kanssa, että sosiaalisen toiminnan perustaksi tarvitaan laadultaan yhteisöllisiä vuorovaikutussuhteita. Lisäksi hän kuvaa Paulo Freiren vapautuksen pedagogiikan ja sosiokulttuurisen innostamisen tehtäviä, missä ensinnäkin on tarkoitus vapauttaa ihmisen, persoonan, tietoisuus, jotta hän kykenee näkemään todellisen tilanteensa ja lähtemään liikkeelle. Toiseksi, innostaminen johdattaa ihmiset yhteen, toimimaan yhdessä yhteisöjensä ja yhteiskuntiansa rakentamiseksi kohti inhimillisempää ja solidaarisempaa maailmaa. Tehtävä on siten sekä yksilöllinen että yhteisöllinen. Samoin on kaikessa yhteistyössä, muutoin työ ei onnistu. (Kurki 2011, 45–47.)

3.2.1 Innostamisen tavoitteet

Innostamisen tavoitteet määräytyvät yksilöiden ja sosiaalisten ryhmien tarpeiden, toiveiden ja ongelmien perusteella. Kuten tässä tytöille suunnatussa kerhossa nuorten tyttöjen tarpeet on otettava huomioon ja yritettävä ymmärtää, jotta aikaansaadaan pysyvä muutos yksilön, ryhmän ja yhteisön tasolla.

Innostamisen rakenteissa on aina kolme ulottuvuutta: pedagoginen, sosiaalinen ja kulttuurinen. Tämän kokonaisuuden tavoitteena on sekä ihmisten yhteisöllisen sitoutumisen että heidän arvojensa kehittyminen. Kulttuurisessa toiminnassa korostuu ihmisten luovuuden ja monipuolisen ilmaisun kehittyminen, silloin kun sosiaalinen ulottuvuus puolestaan keskittyy ryhmään ja yhteisöön. Kasvatuksellisen toiminnan avulla tavoitellaan ihmisten persoonallista kehittymistä, asenteiden muutosta, kriittisen ajattelun kehittymistä, oman vastuun tiedostamista ja motivaation heräämistä. (Kurki & Nivala 2006, 154.)

Jos sosiokulttuurinen innostaminen pitäisi korvata jollakin muualla sanalla, niin sana olisi osallistuminen. Kyse on ihmisten omasta vapaaehtoisesta osallistumisesta kaikkiin toiminnan vaiheisiin, ja sen keskiössä on jokaisen ihmisen kokemuksen kohtaaminen ja samalla yhteisöllinen liikkeelle lähteminen. (Kurki & Nivala 2006, 158.)

Innostaminen on siis ammattimaista toimintaa ja perustuu suunniteltuun, päämäärätietoiseen ja tavoitteelliseen toimintaan. Innostamisen avulla ohjajalla on mahdollisuus parantaa ihmisten elämän laatua ja auttaa identiteetin

vahvistamisessa. Ohjaajan tavoitteena on saada yksilöt huomaamaan, kuinka heidän oma toimintansa arjessa ja yhteisössä liittyy laajempaan yhteisölliseen ja yhteiskunnalliseen toimintaan. Tärkeää on vuorovaikutus ihmisen, hänen kulttuurinsa ja historiansa välillä.

3.2.2 Innostajan tehtävät

Kurki (2000, 83) pitää tärkeänä innostajan omia asenteita, odotuksia ja uskomuksia. Samoin persoonalliset piirteet ovat innostamisen prosessissa oleellisen tärkeitä.

Innostajan tehtävä on innostaa ja edistää ihmisten henkilökohtaista turvallisuutta heidän jokapäiväisessä elämässään. On myös pyrittävä kiinnittämään ihmisten huomio johonkin sellaiseen toimintaan, jonka he kokevat oman elämänsä kannalta, arvokkaaksi ja merkitykselliseksi. (Kurki & Nivala 2006, 153.) Innostajan työssä on siis kyse tilanteen ymmärtämisestä, ryhmän toiminnasta ja lopulta jonkin konkreettisen tuloksen aikaan saamisesta. Yhteisön tarpeista riippuen liikkeelle aina on lähdettävä yhdessä, pohtimalla mitä voitaisiin tehdä ja miten toimitaan jos tavoitteisiin päästään.

Innostaja on henkilö, joka toteuttaa innostamisen tehtäviä ja toimintoja. Hän on henkilö, joka kykenee herättämään ihmisten aktiivista osallistumista ja saamaan aikaan suurempaa sosiokulttuurista dynamiikka sekä yksilöllisellä että kollektiivisella tasolla. (Hämäläinen & Kurki 1997, 230.)

3.3 Yhteisöllisyys

Alueen yhteisöllisyyttä edistävän toiminnan sisällyttäminen oppinäytetyöhön tukee kokonaisvaltaisesti alueen lasten hyvinvointia. Jotta voin tutkia toteutuuko yhteisöllisyys tyttöjen kerhossa, minun on ensin määritettävä mitä yhteisöllisyys käsitteenä tarkoittaa. Yhteisöllisyyttä on mahdollista tarkastella yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan tasolta (Rantanen 2002, 13).

Yhteisöllisyys edellyttää osallistumista yhteisön elämään ja yhteistoimintaan. Kun olemassa olevia yhteisöjä vahvistetaan ja tuetaan toimimaan kasvatuksellisesti, silloin ollaan yhteisöllisyyden ytimessä. Kasvatuksellisuus tarkoittaa siis sitä, että yhteisöllisessä toiminnassa kiinnitetään huomioita sosiaalisten suhteiden ja vuorovaikutuksen laatuun. (Nivala 2008, 286–287.)

Yhteisöllistä osallistavaa toimintaa voidaan luonnehtia monin tavoin. Oleellinen lähtökohta on, että toiminnan osallistujia ovat juuri ne ihmiset, joita toiminta koskee. Tällöin ihmiset sekä tuottavat itse toimintaansa, joka kohdistuu tietylle alueelle että vievät sen päätökseen. (Hämäläinen & Kurki 1997, 212.) Tässä oppinäytetyössä tytöt saavat olla itse mukana toiminnan suunnittelussa, mikä lisää vaikuttamismahdollisuuksia ja saa toiminnan tuntumaan mielekkäältä. Yhteisöllisyys käsitteenä korostuu työn toiminnallisessa osassa, sillä

tyttökerhon idea perustuu yhdessä tekemiseen ja ajatusten jakamiseen tyttöryhmässä.

Heikkilä (2006) viittaa tutkimuksessaan useisiin lähteisiin (Asikainen 1999; Kaukonen 2003; Mäkisalo 2003; Mäkisalo 2001; Perkka - Jortikka 1992; Riihelä 2002), joiden mukaan keskeisinä yhteisöllisyyttä kuvaavina tekijöinä voidaan pitää yhteenkuuluvuuden tunnetta, vuorovaikutusta, yhteistoimintaa yhteisön jäsenten kesken sekä luottamuksellisia ihmissuhteita. Yhteisöllisyys edellyttää pyyteettömyyttä, kiinnostusta ja toisesta ihmisestä välittämistä, sekä solidaarisuutta, kannustamista, palkitsemista ja hyväntahtoisuutta. (Heikkilä 2006, 4–5.)

3.4 Käsiyökasvatus ja käsiyötaide

Oppinäytetyössä käsiyökasvatus ja innostaminen ovat tiiviissä vuorovaikutuksessa keskenään, joten tässä luvussa tarkastelen käsiyötaiteen suhdetta tutkimukseen.

Käsiyötaide on yksi taidekasvatuksen osa-alueesta ja sen tavoitteita ovat tekemisen ilon tuottaminen, käsiyötaidon kehittäminen, oivaltamisen ja ajattelun herättäminen, omien taitojen ja kehon äärratojen tutkiskelu (Karppinen 2009, 56–57). Tässä oppinäytetyössä ajattelen, että prosessi ja lopuksi valmistuvat tuotteet voivat edistää tyttöjen osaamista ja silloin myös tuottaa hyvää mieltä.

Kasvatus käsiyön ja taiteen avulla on kasvatusta kohti tekevää, kokevaa ja reflektioivasti ajattelevaa ihmistä. Karppisen (2009) mukaan käsiyön ja taiteen avulla kasvattaminen on kasvatusta kohti inhimillistä olemista, jossa yksilö kokee itsensä tärkeäksi ja toimintansa mielekkääksi osana sosiaalista ja kulttuurista yhteisöä. (Karppinen 2009, 40.) Luovuuden kehittäminen ja ajattelun herättäminen ovat myös olennaisia tämän oppinäytetyön toiminnallisessa osassa. Ohjaajan tehtävä on tarjota ryhmäläisille uusia kokemuksia ja tapoja ilmaista kiinnostuksen kohteitaan.

Karppinen kuvaa Heikkilän (1987) ja Alamäen (1997) näkemystä, jossa käsiyökasvatus kohdistuu oppijan kädentaitojen lisäksi henkisten valmiuksien kehittämiseen, kuten minäkäsitykseen, luovuuteen, oppimaan oppimisen kykyyn sekä valmiuteen vastata ongelmakeskeisiin tilanteisiin ja valmiuteen kohdata elämässä erilaisia haasteita (Karppinen 2009, 50). Tässä oppinäytetyössä pyrin toiminnan suunnittelussa huomioimaan jokaisen ryhmäläisten henkilökohtaiset kokemukset ja valmiudet toimia. Kerholaisen olivat taidoiltaan eritasoisia ja pitkäjänteisyyttä vaativiin töihin ei tyttöjen kärsivällisyys aina riittänyt.

Karppinen vertailee ajatuksia Nygren–Landgärds (2000) esittämiin pohdintoihin, joiden mukaan käsitöitä ei tehdä pelkästään siksi, että kädet ja keho saavat liikuntaa, vaan siksi, että käsiyön avulla voidaan saavuttaa jotain sellaista,

mikä tukee hyvää inhimillistä elämää. Valmistuvat tuotteet ovat vain yksi osa tätä prosessia, ja ne voivat myös edistää hyvää mieltä ja osaamista. (Karppinen 2009, 73.) Ennen askartelu ohjaamista on valmistauduttu huolellisesti ja olen tehnyt mallikappaleet kerhotyöskentelyä varten. Tarkoituksena on motivoita lapsia työskentelyyn, mutta jättää tilaa myös heidän omille ideoilleen.

Innostavan ympäristön muodostavat monet tekijät, kuten yhteisössä toimivat ihmiset, virikkeellinen ympäristö, hyvä ilmapiiri, hyvät tavat ja toisten huomioiminen. Innostava ympäristö ei kuitenkaan synny itsestään, vaan siihen on panostettava ja ohjattava myös lapsia huomaamaan ja luomaan sitä. (Karppinen 2009, 64.) Toiminnan aikana on pyritty ottamaan myös ympäristö mukaan, koska yhdessä liikkuminen luonnossa luo uusia oivalluksia meitä ympäröivästä elämästä.

3.5 Aiempia tutkimuksia nuorten osallistumisesta ja yhteisöllisyyden tunteesta

Oppinäytetyötä tehdessäni ja loppuraportoinnissa olen hyödyntänyt aiheeseen liittyviä aikaisemmin tehtyjä tutkimuksia sekä muuta alan kirjallisuutta.

Honkasalo (2011, 67–71) on tuoreessa väistötutkimuksessaan tarkastellut, minkälainen on nuorisotyöntekijän kuva nuorista. Nuorisotyö ammatillistui Suomessa sodan jälkeen vuonna 1945 ja nuorisotyöntekijäkoulutuksen tavoitteena oli vaikuttaa nuorten vapaa-ajanviettoon ohjaavasti niin, että se myös toteuttaisi kasvatuksellisia päämääriä. Kunnat ovat lain mukaan velvollisia järjestämään aktiivisen kansalaisuuden edistäminen ja nuorten sosiaalinen vahvistaminen (Nuorisolaki 3. luku, 7 §). Honkasalo tuo tutkimuksessaan esille, että tyttöjen on osittain vaikeaa saada äänensä kuuluviin heitä koskevissa asioissa. Osallistumista on pyritty helpottamaan siten, että tytöt eriytetään omaksi ryhmäkseen. Tyttöryhmät eivät kuitenkaan ole onnistuneet ohjaamaan tyttöjä esimerkiksi nuorisotalojen vakiokävijöiksi. Honkasalon mukaan, syitä tyttöjen osallistumattomuuteen tulee hakea nuorisotyön tasa-arvosta, ei välttämättä tytöistä. Sellaiset työmuodot ovat olleet nuorisotyön kentällä kaikkein onnistuneimpia, joiden suunnitteluun tytöt ovat itse osallistuneet alusta alkaen.

1990-luvulla ryvettiin puhumaan uuden aallon tyttötyöstä ja varsinkin 2000-luvun alussa tyttötyö on saanut nuorisotyön kentällä vakiintuneemman aseman. Tyttöjen Talojen myötä sukupuolisensitiivinen työ on tyttötyön muodossa tullut nuorisotyön kentällä tunnetummaksi. (Honkasalo 2011, 71–72.)

Eischer ja Tuppuraisen (2011) tutkimuksella Tyttöjen Talo on kuin avoin koti on haluttu tutkia Tyttöjen Talon yhteiskunnallista merkitystä sekä sitä, miten Tyttöjen Talo konkreettisesti tukee tyttöjä ja nuoria naisia. Tutkimus koostuu kahdesta osasta ja sen laajempina motiivina oli kuvata Tyttöjen Taloa yhteisöllisen ja sosiaalisen nuorisotyön muotona. Tutkimuksessa on haastateltu 12 tyttöä ja 7 työntekijää kaikilta neljältä Tyttöjen Talolta. Tutkimus osoitti, että yhteisöllisyys on hyvin merkittävää nuorten kasvuoloille ja nousee tutkimuk-

sessä esille sosiaalipedagogisessa kontekstissa. Tyttöjen tukemisessa keskeistä on jokaisen tytön kohtaaminen ainutkertaisena ihmisenä ja naiseksi kasvamisen erityispiirteiden huomioiminen.

Sosiaalityön käytäntötutkimuksen professori Mirja Satka (2005) kuvaa, miten suomalainen keskustelu lasten osallistumisesta on eri aikoina polveillut, sekä pohtii, mihin yhteiskunnallisiin ehtoihin lasten osallistumisen nykyongelmat liittyvät. Hänen mielestä lapsille on ennen kaikkea annettava mahdollisuus toimia aktiivisina osallistuvina kuntalaisina ja kansalaisina, vaikka saattaa olla, että osa lapsista haluaa tietoisesti olla toiminnan ulkopuolella.

Satka (2005) panostaa siihen ajatukseen, että sekä lapset että aikuiset tarvitsevat uusia osallistumisen tapoja kaikilla yhteiskuntatasoilla. Osallistumisen kannalta keskeisiä toimintakenttiä ovat yhteisöt, jotka ovat lähellä lasten ja nuorten omia elämämpiirejä. Kulttuurisia rakenteita ei voi muuttaa hetkessä ja sopivien osallistumistapojen kehittäminen vaatii aikaa ja menemistä lasten ja nuorten pariin. On etsittävä ja kokeiltava erilaisia toimintatapoja yhdessä lasten kanssa. Kysymys lasten ja nuorten osallistumisen ja yhteiskunnallisen toimijuuden vahvistamisesta liittyy olennaisesti siihen, miten lasten ja aikuisten väliset suhteet ja lasten paikka näissä suhteissa ymmärretään. Jotta lapsista tulisi osallistuvia kansalaisia ja yhteisöllisyyden tunne vahvistuisi, lasten on päästävä yhteisöihin.

Miettinen (2009) omassa artikkelissa esittelee Mikkelin ammattikorkeakoulun Kultturi-, nuoriso- ja sosiaalialan laitoksen toteuttaman ja Opetusministeriön rahoittaman Ehkäisevää päihdetyötä asuinalueella - hankkeen toimintamuotoja yhdellä mikkeliläisellä asuinalueella. Hän korostaa, että kuuluminen tiettyyn ihmisryhmään ja sen mukanaan tuoma asema suhteessa alueeseen ja paikkaan voi toimia osana alueen merkitystä. Hankkeen sosiaalipedagogiikka kiteytyi yhteisöllisyyden korostamiseen.

Artikkelissa on esitetty kaksi osaprojektia vaikuttamisesta omalla asuinalueella, josta seurasi konkreettisia muutoksia. Yksilöllä on aina oltava mahdollisuus saada tietoa ja päästävä vaikuttamaan omaan ympäristönsä. Miettisen (2009) mukaan projektitulokset tulevat vielä näkyviin tulevaisuudessa ja muistuttaa, että vapaa-ajan toiminnoilla on suuri merkitys lasten ja nuorten hyvinvoinnin kannalta.

4 AINEISTON KERÄÄMINEN

Tässä luvussa pyrin kuvamaan tutkimuksen toteutuksen ja käytetyt menetelmät mahdollisimman tarkasti. Olen pyrkinyt toteuttaa tutkimuksen tutkijan ja tutkittavien tiiviissä vuorovaikutuksellisessa yhteistyössä. Vilkan ja Airaksisen (2003, 59) mukaan toiminnallisessa oppinäytetyössä aineiston kerääminen ei saa olla mielivaltaista, vaan harkittua ja järjestelmällistä.

Tutkimus on laadullinen tutkimus eli kvalitatiivinen tutkimus, jossa nuori tyttö kohdattiin hänelle tutussa ympäristössä ja toimittiin yhdessä hänen kanssaan. Kanasen (2000, 36, 48) mukaan kvalitatiivinen tutkimus noudattaa yleistä tutkimuksen prosessikaaviota, jonka mukaan tutkimus alkaa tutkimusongelmasta ja sen määrittämisestä, jota seuraavat tutkimuskysymykset ja joihin hankitaan vastaus aineistolla. Laadullisen tutkimuksen kolme tärkeintä tiedonkeruumenetelmää ovat havainnointi, teemahaastattelu ja erilaiset dokumentit.

4.1 Osallistuva havainnointi ja dokumentointi

Aineistoa kertyi myös osallistuvan havainnoinnin kautta, koska olen itse osallistunut toimintaan kerhon vetäjänä ja tein havaintoja ryhmässä. Osallistuvassa havainnoinnissa tutkija osallistuu tutkittavien ehdoilla heidän toimintaansa. Tutkija on siten tavallaan ryhmän jäsen, mutta hän voi tehdä myös kysymyksiä tutkittavilleen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2007, 203–204.)

Eskolan ja Suorannan (1998, 16–17) mukaan laadulliseen tutkimukseen liittyy usein vuorovaikutustilanne tutkittavan kanssa sekä tutkittavien osallistaminen tutkimukseen. Oleellista on myös, että tutkimuksessa usein edetään yksittäisistä havainnoista tuloksiin.

Tutkimukset ovat yleensä kenttätutkimuksia. Usein tutkija pyrkii pääsemään havainnoitavan ryhmän jäseneksi. Tämä ei tarkoita vain fyysistä puolta, vaan tutkija pyrkii jakamaan elämäkokemuksia ryhmän jäsenten kanssa, ”astuu heidän kulttuuriseen ja symboliseen maailmansa”, heidän kielikäyttöönään jne. Usein havainnoijalle muodostuukin näissä tilanteissa jokin rooli ryhmässä. (Hirsjärvi ym. 2007, 211.)

Havainnoinnin avulla sain välitöntä tietoa ryhmä jäsenten käyttäytymisestä ja Hirsjärvi ym. (2007, 208) mukaan havainnointi on erinomainen menetelmä vuorovaikutuksen tutkimuksessa, varsinkin kun tutkittavilla on kielellisiä vaikeuksia tai tavoitteena on saada tietoa, jota tutkittava ei halua kertoa suoraan.

Kerho-ohjauksen lomassa havainnoin tyttöjen tapa työskennellä ryhmässä kuuntelemalla heidän keskusteluitaan ja kysymällä heiltä itseltään arkeen liit-

tyviä kysymyksiä. Lisäksi havainnoin tyttöjen keskinäinen etäisyys ryhmässä ja tärkeä oli huomata ajoissa, onko ryhmä kiinteytymässä vai jähmettymässä.

Yksi laadullisen tutkimuksen, erityisesti osallistuvan havainnointiin liittyvä kirjoitusprosessin osa on kenttämuistiinpanojen kirjoittaminen. (Alasuutari 1994, 253) Pidin päiväkirjaa kerhon tapahtumista, mahdollisista havainnoista ja tuntemuksista koko kehittämishankeen ajan. Myös yhteistyöpalaverien aikana tehdyt muistiinpanot oli hyvä kirjata ylös.

Huomasin, kuinka tärkeä oli ollut dokumentoida kaikki mahdolliset havainnot heti jokaisen kerhokerran jälkeen, sillä pitkän ajan kuluttua oli vaikea muistaa pikkutarkasti, mitä tapahtui ja kuinka. Päiväkirjaan olen dokumentoinut esille tulevat tyttöjen välissä ristiriidat, kirjannut ylös kerhon aikana tyttöjen ajatuksista ja suoria sitaatteja, koska mahdolliset toiveet oli otettava huomioon ja tulojen pohdinta näin oli helpompaa.

4.2 Ryhmähaastattelu

Haastattelu kvalitatiivisessa tutkimuksessa on enemmän tai vähemmän avointen kysymysten esittämistä valituille yksilöille tai ryhmille (Metsämuuronen 2008, 14).

Tutkija laatii itselleen haastattelurungon, jonka tehtävänä on ohjata haastattelijan ja vastaajan välistä toimintaa (Anttila, 1999). Haastattelurunkoa laatiessa olen pyrkinyt tekemään sellaisia kysymyksiä, joiden avulla saisin tehokammin tietoa tyttöjen kokemuksista toiminnasta. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa avoimet kysymykset sallivat vastaajien ilmaista itseään omin sanoin. (Hirsjärvi ym. 2007, 201.)

Haastattelun toteutin ryhmähaastattelun avulla (Liite 3). Se on tehokas tiedonkeruun muoto, koska samalla saadaan tietoa usealta henkilöltä yhtä aikaa, mikä on osoittanut hyvin toimivaksi. Lapset saattavat vierastaa ja olla epävarmoja, jos haastattelija on vieras. (Hirsjärvi ym. 2007, 205.)

Haastattelun yhteydessä voi selventää ja syventää kysymyksiä ja esittää lisäkysymyksiä, jos ne ovat tarpeen (Hirsjärvi ym. 2007, 192). Yhdeksän kerhokerran aikana tytöt ehtivät tutustua toisiinsa ja siksi pystyimme puhumaan avoimesti keskenään. Tyttöjen sekä ohjaajan välillä muodostui hyvä ja turvallinen suhde, sillä tarvittaessa tytöt aina kääntyivät minun puoleen.

5 YHTEISTYÖN TARVE JA MAHDOLLISUUDET TOIMINTA – ALUEELLA

Yhteistyön tarve Jukolan alueella oli suuri ja monitahoinen. Tässä luvussa tarkastelen yhteistyötä oman työn kannalta, koska Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishankkeen onnistumista ja tavoitteiden saavuttamista tukevat vahvasti yhteistyökumppaneiden kiinnostus ja motivaatio osallistua toiminnan kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishankkeen aikana on tehty yhteistyötä Jukolan koulun, Läntisen Lähiökeskuksen, Kylä kaupungissa-hankkeen, kaupungin nuorisotyön sekä Kansallisen Lastenliiton kanssa. Näihin tahoihin olin yhteydessä hankkeen alkuvaiheessa jo syyskuussa 2011 ja keskenään onnistuimme sopimaan ensimmäisen suunnittelutapaamiseen hankkeen suhteen. Suunnittelutapaamiseen osallistui edellä mainittujen tahojen lisäksi myös Jukolan koulun kouluohjaaja. Koko oppinäytetyön aikana olen ollut hyvin avoin kaikille yhteistyölle koska uskon, että tämä on hyvä keino varmistaa toiminnan jatkuvuuden. Jukolan koulu on ylempänä mainitun hankkeen keskeinen yhteistyökumppani lapsille ja nuorille suunnatun toiminnan järjestämisessä.

5.1 Jukolan alakoulu

Jukolan alakoulu painottaa vahvaa perusopetusta, jossa huomiota kiinnitetään oppilaslähtöiseen opetukseen. Jukolan koulussa yhteisöllisyys ja välittäminen ovat tärkeässä roolissa ja kaikki koulun aikuiset kasvattavat kaikkia oppilaita. Yhteistyötä kodin kanssa tehdään tiiviisti. Jukolan koulussa oli otettu syksyllä 2009 käyttöön Turun yliopistossa kehitetty kiusaamista ennaltaehkäisevä ja vähentävä toimenpideohjelma, KiVa Koulu. Ohjelman tavoitteita ovat:

- meneillään olevan kiusaamisen lopettaminen
- uusien kiusaamistapausten syntymisen ehkäiseminen
- kiusaamisen seurauksien minimointi.

Lisäksi koulussa annetaan oman äidinkielen opetusta: arabian, ranskan, persian, viron, venäjän, lingalan, tsetseenin, darin, somalin, turkin, suahilin ja thai-kielissä. Jukolan koulussa toimii vanhempien ja koulun yhteistyötä tukemassa vanhempainfoorumi.

Jukolan koulussa toimii toimiva erityisluokka, joka palvelee hämeenlinnalaisia alakouluikäisiä oppilaita. Luokka on tarkoitettu oppilaille, jotka eivät edes vahvoin tukitoimenpitein selviydy koulussa, ja jotka tarvitsevat monipuolista erityistukea elämässään. Nivelluokalle voidaan ohjata oppilas, joka odottaa lastenpsykiatrian osastopaikkaa tai on palaamassa sairaalajaksolta. Myös op-

pilaan erilaiset kriisit, pelot, ahdistuneisuus sekä yleinen syrjään vetäytyminen voivat aiheuttaa tarpeen nivelluokkajaksolle. (Toimintasuunnitelma 2011–2013.)

Ennen yhteistyöhenkilöiden tapaamista pääsin kartoittamaan Jukolan alueen harrastustoimintoja tutkimalla alueen ja eri yhdistysten esitteitä sekä Hämeenlinnan kaupungin nettisivuja. Toiminnot luokittelin iän, maksullisuuden sekä sukupuolen mukaan. Kartoituksen tarkoituksena oli selvittää, mitä toimintamahdollisuuksia alueella jo on olemassa ja mille kohderyhmälle olisi mahdollisesti tarvetta järjestää lisää toimintaa. Kartoituksen ja yhteistyötahojen kautta selvisi, että Jukolan alueella on riittävästi toiminta pojille. Lähinnä ne olivat erilaiset liikunta ja pelikerhoja. Pojat myös käyttivät aktiivisesti Lähiökeskuksen palveluita. Alueelta puuttui pelkästään tytöille suunnattu toiminta. Jukolan koululla vuoden 2011 kevään aikana ainoastaan yhdistävän luokan opettaja oli pitänyt 6 luokan tytöille omaa kerhoa kerran kuukaudessa. Toiminta oli saanut hyvän palautteen ja Jukolan koulun rehtori toivoi mahdollisesti tytöille kohdennettua toimintaa lisää.

Jukolan koulun rehtorin mukaan lapset viettävät aikaa iltapäivisin koulun pihalla ja Jukolan alueen kaduilla. Vapaa-ajan toiminnan tarpeesta kertoi myös, että koulun järjestämään kerhotoimintaan oli enemmän tulijoita kuin mitä oli mahdollista ottaa. Yhteistyö palaverin aikana esitettiin tarve erityisesti turvallisiin aikuiskontakteihin sekä huomatuksi ja kuulluksi tulemiselle harrastustoiminnan puitteissa. (Lind, haastattelu 11.1 2012.)

Kanta-Hämeen poliisilaitoksen alueella toimii kolme moniammatillista Ankuri-tiimiä. Yhteyshenkilö yhdestä näistä tiimistä kertoi, että Jukolan alueella on poikkeuksellisen paljon ongelmia tyttöjen kanssa, enemmän kuin muualla Hämeenlinnassa, ja hankkeelta toivottiin lisää apua. (Salonen, haastattelu 11.1.2012.) Hankkeen puitteissa valitettavasti mahdollisuudet toimia nuorten kanssa joilla on jo paljon kasautuneita ongelmia kasautuneita ongelmia, olivat hyvin vähäiset. Toiminnan painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä. Alueelta on tyttöjä, joiden kanssa onnistuu järjestämään ryhmätoimintaa ja siten mahdollisesti ennaltaehkäisemään heidän joutumistaan suurempiin ongelmiin. Jo ongelmiin joutuneiden yläkouluikäisten tyttöjen asioita lähti selvittämään Hämeenlinnan kaupungin nuorisotyö.

5.2 Läntinen Lähiökeskus

Koska tässä oppinäytetyössä Läntinen Lähiökeskus omalta osalta mahdollisti kerhotoiminnan aloittamista, niin kerron siitä tarkemmin. Se on avoin kohtaamispaikka kaikenikäiselle kävijöille ja monialaisille toimijoille, ja sen tavoitteena on tukea ihmisten elämää ja tarjoamalla virikkeitä lisätä sen laatua. Lisäksi toiminta tukee erilaisuuden hyväksymistä, tarjoaa vertaistukea ja tunnetta kuulua yhteisöön. (Läntinen Lähiökeskus 2012.)

Lähiökeskuksen toiminnanjohtaja korostaa, että jokaisella ihmisellä on oikeus tulla hyväksytyksi sellaisena kun on. Lähiökeskus toimii tärkeänä verkostoi-

tumisen ja erilaisen harrastustoiminnan mahdollistajana alueen asukkaille. Toiminnan muotoja ovat erilaiset luennot, musiikki- ja käsityöpiirit. Asiakkailta on myös mahdollisuus olla mukana ideoimassa lähiökeskuksen toimintaa, jolloin toiminta saadaan asiakkaille mielekkääksi ja tärkeäksi. Lähiökeskuksella käyvät ihmiset löytävät toisistaan vertaistuen ja luovat siellä ystävyys-suhteita, jotka jatkuvat myös lähiökeskuksen rajojen ulkopuolella. (Heinonen, haastattelu 11.1.2012.)

Alueen koulu ja Läntinen lähiökeskus ovat tehneet hyvää työtä tukiessaan koulun oppilaiden positiivista suhtautumista monikulttuurisuutta ja eri vähemmistöjä kohtaan. Itse koin tärkeäksi jatkaa tätä työtä myös harrastustoiminnan kautta ja järjestää alueelle toimintaa yhdessä tyttöjen kanssa, heidän ideoiden ja aktiivisuuden mukaan.

Toiminnan ja kohtaamisen kautta ihmisiä innostetaan ja kannustetaan kantamaan yhteisesti vastuuta yhteisestä hyvinvoinnista ja ympäristöstä. Toiminnan lähtökohdaksi on asukaslähtöisyys ja toiminta muodostuvat alueen ja asukkaiden tarpeista. Lähiökeskusten toiminnan mahdollistaa Kotilähiö ry, jonka jäsenet muodostavat alueella toimivien virkamiesten, yhdistysten ja asukkaiden edustajien yhteistyöverkoston. (Läntinen Lähiökeskus 2012.)

6 VIIHDYTÄÄN YHDESSÄ-TYTTÖKERHON TAVOITTEET JA VALMISTELU

Harrastustoimintaa olisi erityisen tärkeää järjestää lähellä lasten koteja, sillä on havaittu, että kaikki lapset eivät pysty osallistumaan muualla kaupungissa järjestettävään harrastustoimintaan. Maahanmuuttajaperheiden lasten osalta esteenä voi olla, etteivät vanhemmat tiedä riittävästi harrastusten järjestäjistä ja eri mahdollisuuksista. Suomalaisperheillä voi esteenä olla niin taloudelliset, kuljetuksiin liittyvät haasteet kuin vanhempien omat ongelmat esim. päihteiden käyttö.

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan alakoulun 4.-6.-luokan tyttöjä ja heille järjestettyä kerhoa, joka kokoontui yhteensä yhdeksän kertaa. Suurin osa kerhossa käyneistä oli neljäsluokkalaisia mutta vakiokävijöinä oli myös viidesluokkalaisia. Kerhoon pääsivät osallistumaan sekä suomalaiset että eri kulttuuritaustaiset tytöt. Ryhmään tuleville tytöille kerroin ihan alussa projektista ja koska kaikki olivat alaikäisiä, lähetin heidän vanhemmilleen kirjallisen kyselyn tyttöjen osallistumiseen. Lupakysely (Liite 1) koskien tyttöjen kerhoon osallistumista oli toimitettu lasten vanhemmille ja kaikki halukkaat saivat osallistua kerhoon.

Tutkimuksen raportoinnissa tyttöjen nimiä ei ole mainittu. Ilmoitin tytöille, että ohjausten aikana teen muistiinpanoja ja pyysin luvan käyttää niitä opinnäytetyössä ja oman työn arvioinnissa. Osallistujien määrä vaihteli kerrasta toiseen, ohjausten alussa piti kysyä uusilta tytöiltä lupa koskien päiväkirjaa. Eettisyyteen liittyi myös tyttöjen vapaaehtoinen osallistuminen kerhoon ja tasa-

vertainen kohtelu. Ilmoitin kaikille osallistujille mihin tarkoituksiin keräämäni palaute käytetään ja missä se julkaistaan. Tytöiltä kysyttiin myös, sopiiko heille, että otan valokuvia heidän töistään.

Ohjaajan on tärkeä omata havainnointitaitoja. Havainnointitaitoja omaava ohjaaja kykenee tunnistamaan ohjauksen tarpeita, valitsemaan oikeita ohjaustapoja sekä suuntaamaan omaa toimintaansa ohjaustilanteeseen sopivaksi. Ohjaajan tulee osata asettaa ohjaamiselle tavoitteita, ja toimia sen mukaisesti, että tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Ohjaajan on hyvä osata hyödyntää erilaisia menetelmiä ohjauksessaan. Keskeisessä roolissa on kuitenkin ohjaajan ja ohjattavien keskinäinen vuorovaikutus. Kohtaamisen taito on haastavaa, mutta samalla kaiken ohjaustyön perusta. Ohjattavat tulee kohdata ainutkertaisina yksilöinä. (Kalliola ym. 2010, 12–13.)

6.1 Kerhotoiminnan tavoitteet

Pelkkä toiminnan tuottaminen ei ole vielä sosiokulttuurista työtä vaan kyse on enemmän tilanteesta, jossa työskennellään asenteiden ja arvojen kanssa. Innostamisen pitää olla hyvin suunniteltua ja arvioitua ja sen pitää lähteä sitä tarvitsevan yhteisön tarpeista. Liikkeelle lähdetään yhdessä, mikä on tilanne, nyt, mitä voitaisiin tehdä ja miten toimitaan jos tavoitteisiin päästään.

Viihdytään yhdessä-tyttökerho toiminnan tavoitteena oli saada sekä maahanmuuttaja että suomalaisia tyttöjä yhteiseen toimintaan. Lisäksi, tavoitteena oli tarjota tytöille monipuolista ja mielekästä toimintaa, joka tukisi heidän positiivista kasvua. Muut tavoitteet olivat:

- osallisuuden lisääminen, koska osallistumalla erilaisiin toimintoihin nuori pystyy solmimaan ystävyysuhteita ja voi kokea tulevansa hyväksytyksi
- yhteisöllisyyden lisääminen, jossa jokainen voi kokea olevansa hyväksytty omana itsenään
- lasten ja nuorten kannustaminen tuottamaan omaa kulttuuriaan
- tutustuttaa tytöt Lähiökeskuksen toimintaan.

6.2 Kerhotoiminnan ideointi

Heti idean tarkennettua laadin mainoksen tulevasta kerhosta (Liite 2) ja vein mainoksen koulutilojen lisäksi alueen kirjastoon ja Lähiökeskukseen. Tiedottaessani otin huomioon asiakasryhmän ja pohdiskelin miten voisin tavoittaa tyttöjä parhaiten. Lisäksi ilmoitus oli esillä Hämeenlinnan Setlementin toimintakeskuksen ilmoitustauluilla sekä Setlementin nettisivuilla. Yhteistyötaapaamisissa tuli esille Jukolan koululla järjestettävät Torstaitreffit, jotka ovat vapaamuotoinen iltatilaisuus kerran kuukaudessa koululaisille ja heidän vanhemmilleen. Torstaitreffeillä eri toimijat voivat esitellä omaa toimintaansa ja tässä tuli hyvää tilaisuus mainostaa kerhoa ja samalla tavoittaa myös lasten

vanhempia. Tilaisuutta varten laadin esitteen (Liite 4) Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishankkeen aikana käynnistetyistä toiminnasta, ja tulevasta tyttökerhosta.

Jukolan rehtori kehotti minua menemään suoraan luokkiin mainostamaan tulevaa toimintaa. Ajatus oli erittäin järkevä, koska tarkoituksena oli käynnistää kerhon mahdollisimman pian. Sain sovittua Jukolan koulun 5.-luokkaan opettajan kanssa, että tulen pitämään hänen oppilaille toiminnallisen ideapajan harrastustoiminnan ideoimiseksi ja lasten tarpeiden ja toiveiden kuulemiseksi.

Ideapajan tavoitteena oli selvittää nuorten ajatuksia vapaa-ajasta, ja mitä vapaa aika merkitse heille. Tarkoitus oli kerätä tyttöjen ja poikien toiveita harrastustoiminnan suhteen, sekä mainostaa tulevaa tyttökerhoa. Valitettavasti muihin luokkiin en päässyt pitämään ideapajaa enkä mainostamaan tulevaa kerhoa, koska koululla meneillään olevat tärkeät oppiaineet sekä luokkaretket estivät sen.

Toiminnallisen pajan suunnittelin huomioiden lasten iän. Luokassa oli yhteensä 18 oppilasta, sekä valtaväestöä edustavia että maahanmuuttajataustaisia lapsia. Tunnin aluksi tutustuttiin sanomalla jokainen oman nimen ympärillä ja sitten vuorotellen jaettiin ajatuksia tiistaiamusta. Toiminnan alussa lapset olivat hyvin vilkkaita ja ehkä liian innostuneita, eivätkä malttaneet keskittyä ohjeisiin. Ohjauksen suunnitelma meni ihan uusiksi ja päätin jakaa oppilaita osaryhmiin. Näin isossa ryhmässä se onnistui parhaiten tekemällä jaon neljään ja muodostamalla sitten ykkösistä oman ryhmänsä. Ryhmät pyrin jakamaan siten, että niissä olisi sekä poikia että tyttöjä. Vain yhdessä ryhmässä oli vain tyttöjä. Kaiken kaikkia tähän osioon meni aikaa noin 15 minuuttia.

Toiminnallisen ideapajan sisältönä oli kollaasin kokoaminen ryhmätyönä piirtäen ja lehdistä kuvia leikaten, aiheena oli vapaa-aika ja harrastukset. Tähän meni yhteensä 20 minuuttia ja kaikki ryhmät saivat erittäin hienot ja näyttävät taulut aikaiseksi.

Luokan opettaja seurasi toimintaa sivusta ja antoi palautteen heti. Hän oli hyvin yllätynyt siitä, miten hienosti ryhmätyö sujui ja korosti, että oli hyvä jakaa oppilaat osaryhmiin. Ideapajan lopetuksen olin varannut riittävästi aikaa ja silloin jokainen ryhmä pääsi luokan eteen esittelemään oman taulunsa. Silloin jo huomasin, että luokan pojat ovat paljon itsevarmempia kuin tytöt. Yhdessä ryhmässä, jossa oli vain tyttöjä, kukaan ei uskaltanut aloittaa, koska heitä jännitti ja ne nauroivat keskenään. Heidän kollaasitaulunsa oli erittäin esteettinen ja yhtenäinen, joten rohkaisin tyttöjä puhumaan esittämällä heille muutamia kysymyksiä. Sain onnistuneesti aikaan pienen keskustelun heidän harrastuksista ja lopuksi jätettiin kaikki ryhmätyöt keskelle lattialle.

Oppilaat kertoivat hyvin omista harrastuksistaan ja siitä, minkälaiset harrastusmahdollisuudet heitä kiinnostavat. Tärkeinä asioina pidettiin perheen kanssa olemista, liikunta, askartelu- ja kokkikerhoja, pianon ja kitaran soittamista, musiikin kuuntelemista sekä yhdessä oloa kavereiden kanssa. Oppitunnin lopussa mainitsin tyttöryhmästä, joka käynnistetään Lähiökeskuksen tiloissa ja

opettajan pöydälle jätin muutamia esitteitä. Opettaja pyysi jos mahdollista jättää oppilaiden tekemät taulut koululle, koska halusi ripustaa ne käytävälle kaikille nähtäväksi. Minusta tämä oli hyvä idea ja näin saimme lasten äänet näkyviin.

7 TYTTÖKERHON TOTEUTTUMINEN

Tässä luvussa avaan ohjaukset sisällön erikseen. Jokaisen ohjauksen alussa kerroin tytöille lyhyesti ohjauksen teemasta. Itselleni tein vapaamuotoiset kirjalliset suunnitelmat, joihin kirjasin harjoitukset sekä mahdolliset varasuunnitelmat. Ohjauksen suunnittelu vaiheessa olen ottanut huomioon toiminnalle määrättyt rahat, kerhotilan ja toimintavälineet. Myös kerhoaika, joka oli vain puolitoista tuntia, asetti omat vaatimuksensa, koska siinä ajassa ei kovin suuritoisia askarteluja ehditty tehdä.

Vaikka avaan hyvin yksityiskohtaisesti jokaisen ohjauksen erikseen, haluan korostaa vielä, että tämän oppinäytetyön tavoitteena ei ollut kerhotoimintamallin luominen. Kerhokertojen sisältö muuttui toiminnan edetessä ja harjoitusten toimivuutta voi tarkastella jokainen omalla tavalla. Kokoon-tumiskertojen raportoinnissa mainitsen aina kuinka monta tyttöä osallistui ja osallistujien määrä vaihteli kertojen mukaan siten, että joka kerralle osallistui 4-7 tyttöä. Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishankeen raportointia varten kirjasin itselle ylös mikä oli tyttöjen etninen taustansa, kuitenkin mainitsematta heidän nimiä.

Viihdytään yhdessä-kerho tytöille aloitti toimintansa tammikuussa 2012 ja se kokoontui kerran viikossa keskiviikkoisin kello 14–15:30 Läntisellä Lähiökeskuksella yhteensä yhdeksän kerta. Kerhon ajankohta valikoitui saadun tilan ehdoilla. Lähiökeskukselle sopiva aika oli keskiviikkoisin päivisin joten siitä tuli kerhon tapaamisajankohta. Jokaisen kerhokerran aikana osallistujille tarjottiin välipalaa. Suosikkeja olivat kaurakeksit, hedelmät ja appelsiini mehu. Kerholaiset halusivat aina itse kattaa pöydän valmiiksi ja heidän mielestään tämä oli mukavaa ja vastuullista tekemistä.

Lähdin suunnittelemaan tyttöryhmän toimintaa toiminnallisen ideapajan toiveiden pohjalta. Tavoitteena oli ideoida tarkempi ohjelma vasta ensimmäisellä kokoon-tumiskerralla tyttöjen kanssa yhdessä ja silloin tytöt olivat todella aktiivisia ja ideoita oli paljon.

Ohjaajana pidin ehkä liian tiukasti kiinni omista näkemyksistäni tulevasta kerhotoiminnasta ja kaikki tyttöjen ideat eivät olleet samoja kuin minun. Tajusin kesken prosessia etten ollut antanut tarpeeksi tilaa kerholaisille vaan pitänyt kiinni omista visioistani. Oli aika haasteellista joustaa, koska minulla oli ideoita ja teemoja mietitty jokaista kerhokertaa varten. Halusin kovasti onnistua ja ohjata toimintaa haluttuun suuntaan, jotta omasta oppinäytetyöstä tulisi hyödyllinen ja kerhotoiminnalle sekä itselle asetetut tavoitteet saavutettaisiin.

Nuorille on annettava enemmän tilaa ja mahdollisuus vaikuttaa. Veronika Honkasalo (Honkasalo 2011,156) kuvaa, että tyttöryhmän jäsenet toimivatkin aktiivisimmin kun saavat itse päättää toiminnan sisällöstä ja liiallinen ohjaajan auktoriteetin käyttö lamaannuttaa osallistujat.

Oman toiminnan reflektointi on erittäin tärkeää ohjaamisessa onnistumisen kannalta. Ensimmäisen kokoontumiskerran jälkeen tekemäni arviointi auttoi oppinäytetyön toiminnallisen osion loppuun viemistä, koska toiminnan nimenomaan piti olla tyttöjen ideoista lähtevää.

7.1 Ensimmäinen kokoontumiskerta

Ensimmäisellä kerralla (18.1.2012) tavoitteena oli tutustua ryhmän jäseniin ja opetella toisten nimet. Paikalle saapui viisi tyttöä, kolme suomalaista ja kaksi maahanmuuttajataustaista. Suomalaiset tytöt olivat samalta luokalta ja muut olivat eri luokista.

Aloittamaan pääsin tasan klo 14 toivomalla heidät tervetulleeksi ja esittelin itseni. Lyhyesti selitin tytöille tulevasta projektista ja sen tarkoituksesta. Koska kokoontumispaikka oli monelle vieras, kierrettiin tiloja yhdessä. Saman aikaan talossa oli paljon nuoria poikia pelaamassa tietokonepelejä ja huomasin kuinka tyttöjä alkoi jännittää. Lähdimme sittenkin omaan huoneeseen, jossa heillä oli mukavampi olla.

Olin levittänyt pöydälle erilaisia kuvakortteja ja pyysin tyttöjä valitsemaan yhden niistä, joka kuvaa heidän tunnetilaa sillä hetkellä. Tytöt olivat hyvin innoissaan ja jokainen heistä valitsi yhden, jopa useamman kortin. Olen pyytänyt tyttöjä kertoa omia ajatuksia vuorotelleen mutta kukaan ei uskaltanut kertoa ensimmäisenä. Tämä ei ollut yllätys minulle, jopa osasin odottaa tällaista reaktiota. Otin yhden kortin pöydältä ja näytin esimerkin kertomalla omia ajatuksia. Tämän jälkeen harjoitus sujui mainiosti ja tytöt nauttivat tarjoamastani mahdollisuudesta. Aika tähän kului paljon enemmän mitä olin alun perin suunnitellut.

Jatkoimme tutustumista pelikorteilla. Kaikki osallistujat ottavat pakasta yhden kortin. Jokainen kertoi itsestään yhtä monta asiaa kuin oli kortin numero. Tämän jälkeen meidän oli yhdessä päätettävä kerhon säännöt. Ensimmäiseksi tytöille tuli mieleen, ettei ketään saa haukkua tai kiusata. Asiallinen kielenkäyttö ja toisen kerholaisen kannustaminen kirjattiin yhteisiin sääntöihin. Mainitsin vielä huoneen viihtyvyydestä ja omien jälkien siivoamisesta. Kaikki hyväksyivät yhteiset säännöt ja laitoimme ne pöydän keskelle.

Evästauon aikana jututin tyttöjä, mitä heitä kiinnostaa ja mitä he haluaisivat tehdä jatkossa. Askartelu, leivonta ja musiikin kuuntelu nousivat vahvasti esille. Vielä keskenään sovimme, että joku kerhokerran teema olisi heille yllätyksenä.

Kerhon lopussa tytöt siivosivat jokainen omat jälkeensä. Kierrätin osallistujalistaan, johon pyysin myös ilmoittamaan tyttöjen puhelinnumerot mahdollisesta tiedottamista varten. Kotiin jokaiselle lähti tutkimuslupahakemus vanhempien allekirjoittamista varten. Yksi tyttö ilmoitti, että ei pääse ensi kerralla osallistumaan ja ymmärsin häntä hyvin, koska tyttöjen elämätilanteet vaihtelevat toisistaan ja varauduin siihen, että jatkossa osallistujien määrä saattaa vaihdella.

7.2 Toinen kokoontumiskerta

Toisen kokoontumiskerran aikana (27.1.2012) tavoitteena oli tutustua lisää ja paikalle saapui seitsemän tyttöä, neljä maahanmuuttaja ja kolme suomalaista. Kaikki tytöt jotka olivat edellisellä kerralla paikalla, toivat minulle allekirjoitetut lupahakemukset, ja uusille tytöille annoin lupahakemukset kotiin viettäväksi.

Aluksi teimme nimikierroksen ja pyysin tyttöjä vuorotellen sanomaan kolme sanaa omasta päivästä. Jokainen sai oikeuden kertoa tärkeitä ajatuksia ja tuntea kuuluvansa ryhmään sellaisena kuin on. Tavoitteena oli oppia uusia asioita toisistamme, saada aikaan empatiaa ja ymmärrystä tyttöjen välillä ja näin pienessä ryhmässä idea oli erittäin hyvä.

Askartelimme myös kirjanmerkkejä ja ohjaajalla oli mukana tehty esimerkki kappale. Levitin pöydälle tarvittavat materiaalit mitä olivat Settlementin varastossa. myös löytyi hyviä koristeita ja eri väristä paperia. Tytöt tykkäsivät kirjanmerkki – ideasta. Samalla puhuimme minkälaisista kirjoista tytöt tykkää, käyvätkö tytöt kirjastossa ja, mitä kiinnostavaa alueella on.

7.3 Kolmas kokoontumiskerta

Tänä keskiviikkona (1.2.2012) kerhoon osallistui kolme maahanmuuttaja ja yksi suomalainen tyttö ja teemaksi valitsin: Tunne itsesi ja muut

Ryhmässä jaettiin yhdessä muistoja lapsuudesta ja ihmisistä, jotka ovat tärkeitä. Suureksi osaksi tytöt mainitsivat oman äidin sekä isovanhempia. Sen jälkeen annoin jokaiselle oman A4 kopiopaperin ja tarkoituksena oli piirtää omakuva. Näytin tytöille esimerkin laitamalla oman paperikappaleen kasvoja vasten ja piirtämällä ääri viivat omista kasvoista. Piirustuksesta tuli hyvin hauska ja tytöt innostuivat ideasta. Kun kaikki kasvojen kuvat olivat valmiit, tytöt päättivät värittää ja koristella ne mieluisiksi. Arvioin ohjauksen ajan väärin ja meillä jäi vielä paljon aikaa. Onneksi minulla oli mukana askartelulaukku ja lisäksi pyysin luvan hyödyntää myös Lähiökeskuksen varastoa, mistä otettiin liimaa ja puuhelmiä.

Teimme samana päivänä tyttöjen kanssa avainperät ja tekemisen aikana yksi ryhmän jäsen oli hieman aggressiivinen muita kohtaan ja hyvin hallitseva. Hänen mielestä askarteluidea oli turha ja häntä harmitti, kun paikalla ei ollut ketään, jonka hän olisi jo tuntenut kauan. Joten jouduin ohjaajana puuttumaan tilanteeseen ja se oli hieman hankalaa.

7.4 Neljäs kokoontumiskerta

Koska edellisellä kerralla ryhmässä oli erimielisyyksiä, niin tällä kertaa (8.2.2012) päätin kokeilla parityöskentelyä. Esitin tytöille luottamuskävelyharjoituksen ja pyysin valitsemaan itselleni pari niistä, joita he eivät tunne vielä hyvin. Paikalla oli neljä maahanmuuttajataustaista ja kaksi suomalaista tyttöä.

Jokaisen on tarpeellista opetella työskentelemään kaikkien kanssa ryhmässä, koska se kehittää taitoja ja kykyjä työskennellä erilaisten ihmisten kanssa ja lisää mahdollisuuksia uusien ideoiden luomiseen. (Absetz 1997, 34)

Harjoitus tehtiin näin: Leikkijät olivat pareittain. Toinen parista oli silmät kiinni ja toinen kuljetti häntä pitkin huonetta tai tietyn reitin, pitäen käsistä kiinni. Kävely tapahtui täydellisen hiljaisuuden vallitessa. Kuljettaja vaihdettiin tietyn ajan kuluttua.

Lisäksi teimme ystävänpäiväkortteja. Se tyttö joka oli harmissaan viime viikolla, antoi itse tehdyn kortin toiselle, jonka hän oli tavannut vasta täällä kerhossa. Tytöt toivoivat seuraava kerta varten kokkausta ja päätimme yhdessä tehdä suosittuja mokkapaloja.

7.5 Viides kokoontumiskerta

Paikalle (15.2.2012) tulin aikaisemmin ottamaan esille leipomista varten tarvittavat tarvikkeet. Tällä kertaa paikalle saapui vain kolme tyttöä, kaksi maahanmuuttajaa ja yksi suomalainen. Samana päivänä tytöillä oli liikuntapäivä koulussa ja sen jälkeen ne tulivat kerhoon. Rankka päivä vaikutti tyttöjen käyttäytymiseen ja he olivat hyvin väsyneitä. Kaikki saivat osallistua taikinan tekemiseen, mutta suurin osa työstä tein itse, ja tytöt seurasivat lähellä. Sen aikana, kun mokkapalat olivat uunissa, ehdimme jutella ja pelata.

Seuraava leikki kehittää yhteistyötä ja sosiaalisuutta. (Leikkien huoltokirja 2011) Yksi leikkijöistä aloittaa sanomalla, että hän on jokin tai joku, joka etsii tärkeää asiaa, esimerkiksi "Olen balettianssija ja etsin tanssikenkääni." Seuraava jatkaa "Olen tanssikenkä ja etsin jalkaa", josta kolmas jatkaa "Olen jalka ja etsin jalkapalloa". Näin jatketaan. Näin pienessä ryhmässä leikki toimi hyvin ja ohjaajana olin mukana leikissä.

Mokkapalat maistuivat kaikille ja koska osallistujia oli näin vähän, niin tytöt päättivät jakaa kuutioksi leikatut mokkapalat talossa asioiville pojille. Tietysti pojat eivät kieltäytyneet ja söivät omat suurella ruokahalulla.

7.6 Kuudes kokoontumiskerta

Tälläkin kertaa (22.2.2012) saavuin paikalle hieman aiemmin. Huoneessa istui yksi kerholainen, joka oli tekemässä läksyjä. Hän oli hyvin iloinen, että tulin näin aikaisin. Ennen kerhon aloitusta keskustelimme yhdessä ja autoin häntä suorittamaan koulutehtävän loppuun. Oppiaineena oli ympäristötieto ja aiheena ihminen ja ympäristö. Puhuimme ilmastonmuutoksesta sekä miten kasvillisuus ja eläimistö muuttuvat koko ajan. Oli mielenkiintoista saada kuulla mitä nuori ajattelee ja tunnelma oli ajatuksia herättävä. Kun muut tytöt saapuivat paikalle, kutsuin heitä mukaan. Yhteensä tyttöjä oli kuusi: neljä maahanmuuttajia ja kaksi suomalaista. Alussa pidin harjoituksen nimeltä ystävyyden verkko:

Tytöt istuvat piirissä. Ensin ohjaajalla on kädessään lankarulla. Hän kertoo nimensä ja jonkin asian itsestään ja heittää rullan jollekin, kuitenkin niin että pitää kiinni langan päästä. Seuraava kertoo taas itsestään ja jatkaa rullan kieräytystä, pitäen kiinni langasta. Näin rulla kiertää jokaisella ja keskelle syntyy pikkuhiljaa verkko. Kun rulla on käynyt jokaisella, puretaan verkko siten, että jokainen kertoo aina edellisen nimen ja asian, sitten heittää rulla edelliselle joka jatkaa samalla tavalla kunnes verkko on saatu purettua.

Lisäksi ohjausta varten olin hankkinut askarteluliikkeistä laadukkaat Fimomassa perusväreissä. Rajallisen budjetin huomioiden ostin vain punaisen, keltaisen ja vihreän paketin. Tarkoituksena oli tehdä itselle, kaverille tai sukulaiselle ranne- tai kaulakoru. Askartelumassa sopi erinomaisesti, koska se on erittäin muovailtava ja helposti käsiteltävä. Tytöt eivät tienneet etukäteen askartelun teemasta ja tämä tuli heille yllätyksenä. He sekoittivat eri värejä keskenään ja aikaiseksi saimme niin paljon iloa ja naurua, tytöt saivat upeita erimuotoisia helmiä eri sävyissä. Tekemistä riitti koko ajaksi ja samalla puhuimme tyttönä olemiseen liittyvistä asioista.

Koska aika ei riittänyt kovettaa valmiita töitä uunissa samana päivänä, otin ne kotiin ja lupasin tuoda ensi viikolla. Jokaisen tytön helmet laitettiin oman läpinäkyvään pussiin, etteivät ne sekoittuvat keskenään. Kotona laitoin helmet noin 110 asteen lämpöisen uuniin ja pidin ne siellä noin 30 minuuttia.

7.7 Seitsemäs kokoontumiskerta

Tällä kertaa (29.2.2012) toin tytöille viime viikolla tehdyt korut. Paikalle saapui kuusi tyttöä: neljä maahanmuuttajia ja kaksi suomalaista. Samat tytöt osallistuivat myös edellisellä kerralla.

Kotona löytyi pyöristettyä aitoa nahkanarua mustana noin 3 metrin pala, jonka otin mukaan kerhoon. Jokainen leikkasi itselle sopivat palan ja teimme korut loppuun. Tämän jälkeen söimme eväät koska tytöillä oli kova nälkä. Tauon jälkeen lähdimme ulkoilemaan koska ulkona oli hyvin lämmin. Palattaessa jokainen teki oman maisemataulun. Tytöt käyttivät materiaaleja monipuolisesti ja rohkeasti, heidän tauluistaan tuli hyvin erilaisia, jokainen omalla tavalla kaunis ja ainutkertainen.

7.8 Kahdeksas kokoontumiskerta

Tämän toimintakerran (7.3.2012) alussa vaihdoimme kuulumisia ja paikalla ohjaajan lisäksi oli neljä tyttöä: kaksi maahanmuuttajaa ja kaksi suomalaista.

Koska aikaisemmin oli toivottu musiikin kuuntelua, niin päätin järjestää tytöille musiikkituokion. Laulujen määrä oli rajattu kahdeksaan. Kirjastosta löytyi hyvin erilaisia levyjä huomioiden tyttöjen kiinnostus. Suuri osa tytöistä kuunteli Robinia ja naisartistia Chisu, joten tuokioon suunnittelu ei ollut kovin vaikea. Halusin tutustuttaa tyttöjä myös muihin artisteihin ja siksi olin edellisellä kerralla pyytänyt tyttöjä tuomaan oman suosikkilevynsä mukaan.

Kaksi maahanmuuttajatyttöä toi oman kulttuurin musiikkia kerhoon ja pääsimme kuuntelemaan jokaisen levystä ainakin muutaman kappaletta. Koska tähän meni paljon vähemmän aikaa, kuin olin arvioinut, niin menimme musiikkihuoneeseen kokeilemaan erilaisia soittimia ja kaksi rohkeaa kerholaista esitti meille upean konsertin. Yksi tytöistä rummutti ja toinen soitti kitaraa. Valitettavasti aikaa ei ollut kovin paljon ja jouduimme lopettamaan, jotta tytöt ehtivät syödä eväät.

7.9 Yhdeksäs ja viimeinen kokoontumiskerta

Paikalle saapui suurin osa tytöistä, jotka olivat jo ensimmäisellä kerralla mukana. Kerhoon (14.3.2012) osallistui viisi tyttöä, kolme maahanmuuttajaa ja kaksi suomalaista. Olin asettanut pöydälle erilaiset kuvakortit ja annoin hetken tarkkailla niitä. Kaikkien kuvien ollessa näytillä jokainen valitsi kuvan, joka kuvastaa sen päivän fiiliksiä. Jokainen näytti vuorollaan valitsemansa kuvan muille ja halutessaan perusteli oman valintaansa. Taustalle laitoin musiikkilevyn, joka lainasin kirjastosta.

Viimeisellä kerralla toteutin ryhmähaastattelun ja siihen osallistui kaikki viisi tyttöä ja ennen aloittamista ilmoitin tytöille haastattelun tarkoituksen. Ryhmäkeskustelun tarkoituksena oli saada käsitystä siitä, miten tytöt olivat kokeneet kerhotoiminnan. Tytöt keskittyivät hyvin ja kysymysten tahti oli juuri sopiva. Nauhuri olisi ollut varmaan hyvä apuväline tähän, mutta hyvin ehdin kirjata kaikki ajatukset ja toiveet ylös. Tutkimuksen tulokset osiossa avaan

ryhmäkeskustelun tuottamia tuloksia ja käytän tyttöjen puheesta suoria sitaatteja.

Pienen tauon aikana pyysin tytöiltä palautetta ja jokainen heistä sai palaute-lomakkeet koskien kerhotoiminnan sisältöä. Lomakkeet he saivat täyttää nimettömänä ja siellä oli yhdeksän kohtaa. Jotkut tytöt halusivat kirjoita oman nimensä, mikä oli sallittua.

Koska kerhokerta oli viimeinen, olin tuonut tytöille hedelmien lisäksi paketin karkkia. Yhdeksän ohjaukserran aikana olin tutustunut ryhmäläisiin hyvin ja viimeisellä kokoontumiskerralla oli vaikea sanoa hyvästit.

7.10 Kerhotoiminnan budjetointi

Hankkeen myötä on haluttu järjestää nimenomaan maksutonta tai hyvin pienellä osallistumismaksulla järjestettävää toimintaa. Setlementin toiminnassa on huomattu, että hyvin pieneltäkin tuntuvat osallistumismaksut rajaavat usein toiminnasta pois maahanmuuttajalapsia. Monessa maahanmuuttajaperheessä rahaa on käytettävissä vähän ja nähdään tärkeämpänä käyttää se johonkin muuhun kuin lasten harrastustoimintaan. Sama pätee luultavasti myös moneen vähävaraiseen suomalaisperheeseen.

Harrastustoiminnan järjestämisessä on huomioitu myös heikoimmassa taloudellisessa asemassa olevien osallistuminen ja kerhoon osallistuminen oli maksuton kaikille. Saimme Läntisen Lähiökeskuksen hyvät tilat käytettäväksi ilman mitään kuluja ja tyttöryhmä päätettiin järjestää koulun sijaan juuri siellä. Tytöt viettävät koulun jälkeen aikaa mieluummin jossakin muualla kuin koulussa ja heitä saadaan näin mukaan myös muihin Lähiökeskuksella järjestettäviin toimintoihin.

Lisäksi Lähiökeskuksen toiminnanjohtajan luvalla oli mahdollista käyttää paikan työvälineitä ja keittiötä kokkauskertoja varten. Saimme myös käyttöömmä talossa olevan musiikkihuoneen, josta löytyi akustinen rumpusetti ja pari sähkökitaraa. Tämä oli hyvä mahdollisuus saada tyttöjä mukaan Lähiökeskuksella muuhunkin järjestettäviin toimintoihin.

Setlementistä löytyi laaja valikoima askartelupaperia ja erilaisia akvarelli- ja akryyliyvärejä, kartonkia, helmiä ja koristeita. Mielelläni lähdin kierrättämään ja käyttämään mitä jo löytyy varastossa, ja tarvittaessa kävin ostamassa muut tarvikkeet askarteluliikkeestä. Monikultuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishanke rahoitti tarvittavat materiaalikulut sekä välipalatarvikkeet, jotka pysyivät kohtalaisen alhaisena. Lisäksi Jukolan koulun tiloja esim. liikuntasalia oli mahdollista käyttää tarvittaessa.

8 HAVAINNOININ JA HAASTATTELUN TULOKSET

Tutkimuksessa tulkinta on aineiston analyysissa esiin nousevien merkitysten selkiyttämistä ja pohdintaa. On pohdittava, mitä tutkittavien kielelliset ilmaukset ovat tarkoittaneet. Tulosten analysointi ei vielä riitä kertomaan tutkimuksen tuloksia, vaan tuloksista on pyrittävä laatimaan synteesejä, jotka koakoavat yhteen pääseikat ja antavat kirkkaat vastaukset asetettuihin ongelmiin. (Hirsjärvi ym. 2007, 224–225.)

Tässä luvussa esittelen ensin tyttöjen antama palaute kerhosta ja tämän jälkeen kerron yleisemmällä tasolla siitä, miten kerho toimi ja toteutui. Lisäksi pohdin hankkeen ja ryhmätoiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja tarkastelen omien tavoitteiden toteutumista. Tämän jälkeen esittelen tutkimuksessa esille tulleita ideoita ja ajatuksia, jotka eivät liity tutkimuskysymyksiin, mutta jotka ovat jatkon kannalta merkittäviä.

8.1 Tyttöjen kokemukset kerhosta

Aluksi keskustelimme siitä, mitä tyttöjen mielestä oli mukavinta tyttökerhossa. Erityistä merkitystä oli sillä, että ryhmä oli vain tytöille tarkoitettu. Erityisesti keskusteluiden osalta se koettiin hyväksi. Kenenkään ei tarvinnut ujoitella toista sukupuolta olevia, kun poikia ei ollut paikalla ja keskustelut olivat syvällisempiä. Toiminta lähti tyttöjen toiveista ja heidän mielestä:

kaikki oli kivaa

ohjaaja on paras

tyttö kerho on paras

oli kiva askarella, kuvakortit oli kiva valita

viimeinen kerta, kun sai syödä karkkia

Kerhotapaamisten aikana käytetyt kuvakortit olivat suosiossa ja ovat osoittaneet olevaan hyvin monipuolinen työväline kerhotoiminnassa. Tyttöjen kanssa pääsimme käsittelemään koulussa ja kotona syntyneitä tunteita. Kuvakortti-työskentelyn kautta pystyin syventämään keskustelua tyttöjen kanssa, tekemään yhteenvetoja esille nostetuista aiheista sekä miettimään toiminta aiheen seuraaville kokoontumiskerroille.

Kysymykseen, mikä oli tylsää, he vastasivat:

ei mikään

ei mikään, paitsi että kerho loppu

ei mikään ollu tylsä

kerhoon sain tulla vain kerran viikossa

kaikki oli kiva

Kysymyksellä miksi päätit osallistua tähän ryhmään, on haluttu kartoittaa mielipiteitä kerhotoiminnan hyödyllisyydestä ja siitä, minkä verran tyttöjen kerhotoiminnasta on ollut hyötyä eri asioihin. Näitä asioita olivat uusien kave-reitten saanti, saanut ryhmän johon kuulua, saanut harrastuksen ja mielekästä tekemistä, saanut paikan, jossa viettää aikaa valvotusti, kun vanhemmat ovat töissä tai eivät ole kotona. Lisäksi muutama tyttöä puhuivat erityisesti yksinäisyyden tunteesta:

yksin kotona on tylsää

opettaja houkutteli luokassa

tykkään askarella

sada uusia ystäviä ja on hieman pelottava olla yksin kotona

yksin on tylsä olla kotona, mun pitää tehdä läksyt ja tehdä eväät itse

Vaikka monikulttuurisen ymmärryksen lisääminen ei ollut ryhmän kannalta tärkein tavoite, silti toiminnassa pyrittiin näkemään kaikki asiakkaat tasa-arvoisina ryhmän jäseninä, huolimatta heidän etnisestä tai uskonnollisesta taustastaan. Erilaisuutta tunnistelemalla ihmisellä on mahdollisuus kasvuun.

Ihan hyvä että täällä kävi muita kun suomalaisia

Oli hauska kuunnella toisten muusaa biisejä

ihan ok

pitää kaikki ottaa huomioon

Omalla oppinäytetyöllä halusin mahdollistaa toiminnan jatkuvuuden ja saada tyttökerhosta pysyvän toimintamuodon. Kysyin tytöiltä, mitä muuta he halusivat tehdä jatkossa, jos kerho toiminta jatkuu?

mennä uimaan

pitää discon

kivoja juttuja

mennä uimaan, shoppailemaan, kaikille kyläilemään

jotain kivaa

Ryhmän päättyminen tuntui tytöistä pääosin ikävältä ja harmittikin useimpia. Minusta se tuntui hankalalta ja haikealta. Toisaalta olen miettinyt mitä ryhmässä vielä olisi voinut kokea.

8.2 Keskeiset tulokset kerhotoiminnasta

Tutkimuksen tulokset perustuvat keväällä 2012 Viihdytään yhdessä – kerhossa tehtyihin havaintoihin sekä ryhmäläisten omiin kokemuksiin, joita keräsin haastatteleamalla heitä viimeisellä kokoontumiskerralla. Johonkin liittyminen, kuuluminen, hyväksytyksi tuleminen, osallistuminen ja vaikuttaminen ovat yksilön kehitykselle olennaisen tärkeitä asioita. Osallistuessaan ryhmän toimintaan ja vastatessaan toisten odotuksiin ihminen joutuu jatkuvasti suhteuttamaan itseään ympäristönsä. Tällöin tietoisuus itsestään ja ympäröivästä maailmasta lisääntyy. (Jauhiainen & Eskola 1994, 15.) Oppinäytetyössä toteutettiin sosiaalipedagogisen orientaation mukaista toimintaa järjestämällä kerhotaapaamia, joissa tyttöjen kohtaamiset ja kokemusten jakaminen onnistuivat.

Kehittämistyössä on pyritty huomioimaan alueen ja kohderyhmän erityinen tuentarve toimintaan osallistuakseen. Idea tyttökerhon perustamisesta Jukolan alueelle oli vahvasti mielessä alueen toimijoilla ja Jukolan koulun rehtorilla. Heidän mielestä tyttöryhmälle oli kova kysyntä kyseisellä alueella.

Viihdytään yhdessä – kerhotoiminnan tavoitteena oli saada tyttöjä yhteiseen toimintaan. Ohjaajan työn tärkeä arvo on tasa-arvoisuus, joka nousee myös tutkimuksen sosiaalipedagogisesta orientaatiosta. Olen pyrkinyt näkemään kaikki osallistujat tasa-arvoisina ryhmän jäseninä huolimatta heidän etnisestä tai uskonnollisesta taustastaan.

Toteutuiko yhteisöllisyys tyttöryhmässä? Sosiokulttuurisessa innostamisessa nähdään yhteisöllisyys niin, että toimintaan sitoudutaan ja toiminta koetaan merkitykselliseksi. Kerhotoiminnan aikana huomasin, kuinka tytöt sitoutuvat olemaan toimintaan. Se näkyi muun muassa tyttöjen tavasta huolehtia paikan tiloista. Mielestäni jos tytöt eivät kokisi toimintaa merkitykselliseksi, se saataisi näkyä välinpitämättömyytenä kerhoa, ohjaaja sekä paikan sääntöjä kohtaan. Yhteisöllisyys koettiin yksinkertaisesti yhdessä tekemiseksi ja ryhmään kuulumiseksi. Ilmapiiriä ryhmässä kuvattiin kodinomaiseksi ja turvalliseksi.

Vuorovaikutuksella on keskeinen merkitys yhteisöllisyyden kokemisen ja yhteisön muodostumisen kannalta (Kurki 2000, 129). Ryhmässä tytöt olivat keskenään vuorovaikutuksessa ja jokainen tyttö sitoutui ryhmään omalla tavalla ja näin toimi ryhmän tavoitteiden saavuttamiseksi. Vastauksista huomaa, että tyttökerho on auttanut tyttöjä solmimaan uusia kaverisuhteita. Tyttöjen mielestä kerhoon oli helppo ja turvallista tulla, saimme yhdessä keskustella asioista ja tytöt saivat tarvittaessa tukea ohjaajalta.

Kerhokertojen aikana teimme kaikenlaista yhdessä, nauroimme, leivoimme, askartelimme ja keskustelimme erilaisista tyttöjen askarruttavista asioista sekä teimme yhdessä retken lähiympäristössä. Vaikka tyttöjen välillä oli ollut jonkinlaista ymmärtämättömyyttä ja erimielisyyksiä, yhteisöllisyys koettiin hyvinkin tärkeäksi.

Kerhotoiminta vaikutti tyttöjen elämään positiivisesti, koska jokainen tyttö sai mahdollisuuden tulla näkyväksi, ja ilmapiiri oli kaikille turvallinen ja arvostelematon. Mielestäni sosiaalipedagogisen työn perusajatus (vrt. Hämäläinen 1999, 72–75) toteutui ryhmän toiminnassa. Ryhmä tarjosi tytöille mahdollisuuden osallistua, kohdata toisia ihmisiä, kokea itsensä tarpeelliseksi ja etsiä suuntaa elämälle yhdessä toisten kanssa. Ryhmässä tytöt saivat hyvän mahdollisuuden kehittää sosiaalisia taitoja, tunnistaa omia vahvuuksia ja kehittää luovuuden.

Tyttökerhosta tuli tytöille erittäin tärkeä paikka, johon oli mukava tulla ja missä voi tuntea itsensä merkitykselliseksi. Työssä käytettyihin lähdekirjoihin pohjaten voin oikeutetusti todeta ohjaajan ja sosiokulttuurisen innostajan tehtävien olevan monessa kohtaa samankaltaisia. Molemmissa pyritään herättämään ihmisten oma luovuus ja vahvistamaan rakentavaa kommunikaatiota ryhmän sisällä. Tytöistä huomasin, että he tulivat mielellään kerhoon, kun tiesivät, että Lähiökeskuksella on juuri heille suunnattua toimintaa.

Jotkut tytöistä kiintyivät ohjaajaan ja hakivat paljon huomiota keskustelulla. Tämä voi johtua siitä, että kotona vanhemmilla ja nuorilla ei ole riittävästi aikaa keskustella rauhassa, vaan työkiire ja mahdolliset harrastukset vievät paljon voimia. Ohjaajana minulla oli hyvin aikaa keskustella tyttöjen kanssa ja kuunnella heitä. Kerhoaikana tehdyt harjoitukset tuottivat iloa, vapautumista ja uusi oivalluksia sekä ryhmäläisille, että ohjaajalle.

8.3 Johtopäätökset tyttökerhon tarpeellisuudesta

Omat havaintoni sekä tytöiltä saatu suullinen ja kirjallinen palaute osoittivat toiminnan tarpeelliseksi ja mielekkääksi. Havaittiin, että myös lyhytkestoiselle luovaan toimintaan painottuvalle tyttötyölle on tarvetta. Tytöt kokivat myös kerho aikana ohella käymämme keskustelut merkityksellisiksi. Vaikka alussa tytöt olivat hyvin varovaisia toisiansa kohtaan, loppujen lopuksi he ystävystyivät keskenään.

Toiminnallinen osuus toteutui suunnitelman mukaan ja kaikki kerhokerrat toteutuivat suunnitellun ajan puitteissa. Osallistujien määrä toiminnan aikana ei kasvanut, mikä yllätti hieman ja tavoite saada uusia tyttöjä mukaan toimintakauden aikana valitettavasti ei toteutunut. Mutta toisaalta, jos ryhmässä olisi enemmän osallistujia, olisiko silloin mahdollista päästä asetettuihin tavoitteisiin?

Askarella voi vaihtelevasti kaikkien ikäryhmien kanssa. Se kuuluu niin käsityöhön kuin kuvataiteeseen ja siinä harjoitellaan erilaisia asioita, kuten yhdessä tekemistä, materiaalien kokeilua, leikkiä, keksimistä, luovaa toimintaa ja sorminäppäryyttä.

Luovuus on ihmisen perusominaisuus ja inhimillinen piirre. Yleisessä merkityksessä luovuus on kykyä ajatella ja toimia omaperäisesti ja joustavasti uusissa tilanteissa. Kaikki nämä valmiudet ovat tarpeellisia pienyhteisössä ja yksilön jokapäiväisessä elämässä. (Hämäläinen & Nivala 2008, 122.) Ohjaajana pääsin havainnoimaan ja tutkimaan nuorten tapoja osallistua, jokaisen kehittymistarpeet huomioiden. Sain toimivan ryhmän aikaan ja myös omat vuorovaikutustaidot kehittyivät.

Ohjaajan oleellisena tavoitteena on herätellä ihmisten ajattelua, tunteita ja asenteita kohdata uutta. Innostamisen arviointi ei ole pelkästään prosessiarviointia vaan toiminnan päättymiseen jälkeen tarvitaan myös selkeästi tuloksiin suuntautuvaa loppuarviointia. (Kurki 2000, 150.)

Eettisyys ja luotettavuus ovat tärkeitä seikkoja oman työn arvioinnissa. Tuomi ja Sarajärvi (2009, 131) korostavat, että tutkimuksen eettisyyteen kuuluu luotamuksellisuus eli tutkimuksen yhteydessä saatuja tietoja ei luovuteta ulkopuolisille eikä tietoja käytetä muuhun tarkoitukseen. Otin eettisyyden huomioon sekä toiminnan suunnittelussa että toteutuksessa. Palautelomakkeet työt jättivät nimettöminä ja sanoin heille, että arvostan kaikkea palautetta. Rohkeimmin palautetta antoivat suomalaiset tytöt joka kerhotapaamiseen jälkeen, jos jokin asia ei miellyttänyt ja jäi painamaan mieltä.

9 POHDINTA JA ARVIOINTI OPPINÄYTETYÖPROSESSISTA

Oppinäytetyön tavoitteena oli vahvistaa omaa ammatillista osaamista ja toiminnallisessa oppinäytetyössä on suositeltava, että lopputyölle löytyy toimeksiantaja, jonka avulla on mahdollista luoda suhteita sekä mahdollisesti päästä kokeilemaan ja kehittämään omia taitoja (Vilka & Airaksinen 2003, 16). Tämä oppinäytetyö oli työelämälähtöinen ja sen toimeksiantaja oli Hämeenlinnan Setlementti ry. Voin todeta, että oppinäytetyö prosessin aikana yhteistyötaidot kehittyivät ja sain hyvän otteen työelämään.

Oppinäytetyön tekeminen on ollut minulle hyvin pitkä ja mielenkiintoinen projekti. Toiminnallisen osuuden suoritin vuonna 2012 kevään aikana ja raportin pääsin kirjoittamaan vasta vuoden keväällä 2014. Pienemmän lapsen sairastuminen on hidastanut raportin kirjoittamista, mutta onneksi pitämäni päiväkirja on auttanut jäsentämään teoria ja ajatuksia loppuraporttiin.

Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishanke on ollut kehittämisideoita ja siihen liittyviä haasteita täynnä. Tällainen järjestötyö on hyvin palkitseva, vaikka kaikki suunnitelmat eivät toteutuneet. Olen ohjaajana kasvanut hyvin paljon ja tulevaisuuden ammatti on selkeytynyt tämän projektin myötä. Olen jatkossa kiinnostunut toimimaan lasten ja nuorten kanssa, ja kerhon vetäminen oli hyvin palkitseva.

Oma kiinnostus tyttötyötä kohtaan säilyi koko projektin ajan. Olen oppinut lisää ohjaamisesta ja toimimisesta nuorten kanssa. Kerätyn aineiston määrä oli valtava, mutta toimeksiantajan toive, Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishankkeen tavoitteet sekä ohjaavan opettajan ansiosta löysin työn punaisen langan. Helpoin ja mukavin osuus omasta työstä oli toiminnallisen osuuden suunnittelu, järjestäminen ja itse tyttökerhon ohjaaminen.

Oppinäytetyön tulosten luotettavuuden turvaamiseksi Vilka ja Airaksinen (2004, 91, 107, 81) suosittelevat keräämään palautetta sekä kohderyhmältä että toimeksiantajalta. Oma pohdiskelleva ote on heidän mielestään välttämätöntä luotettavalle oppinäytetyölle. Jotta sain mahdollisimman luotettavat tulokset oppinäytetyön tavoitteiden saavuttamisesta, keräsin palautetta kohderyhmältäni sekä suullisesti että kirjallisesti ja pyysin vapaamuotoista palautetta myös Läntisen lähiökeskuksen toiminnanjohtajalta ja Jukolan alakoulun rehtorilta. Palautetta keräämällä sain tietää miten luotettava aineisto loppujen lopuksi oli sisällöllisen päätöksenteon näkökulmasta eli vastasiko toiminta kohderyhmäni tarpeita.

Saatu suullinen ja kirjallinen palaute saavat minut uskomaan toiminnan olevan mieluista ja tarpeellista. Sosiokulttuurisen innostamisen periaatteet vai-

kuttivat lopputyöni toiminnan kulkuun. Vaikka toiminta oli etukäteen suunniteltua, pyrin huomioimaan mahdollisimman paljon kerhoon osallistuneiden tyttöjen omia kiinnostuksia ja mielipiteitä. Tärkein innostajan työssä on prosessi eikä lopputulos.

Oppinäytetyö on ollut hyödyllinen oman ammatillisen kasvun kannalta ja vastasi omia yksilöllisiä kehittymisen tarpeita. Omat henkilökohtaiset tavoitteet toteutuivat osittain. Ainoastaan oppinäytetyön loppuraportointi venyi. Tehtyjen havaintojen avulla sain selville, kuinka ohjaaja voi saada ryhmän toimimaan yhdessä. Tavoitteeni huomioida jokaista ryhmäläistä toteutui. Olen oppinut, että ohjauksen kulku saattaa muuttua ja tarkka suunnitelma saattaa häiritä ohjausta. Olen pyrkinyt olemaan innostava ja rehellinen, opastanut ja neuvonut kerholaisia, enkä koskaan tehnyt mitään käsityötä heidän puolesta. Huomioin kaikki kerholaiset ja eteenpäin mentiin hitaimpien ehdoilla, jotta kaikki saivat nauttia askartelusta.

Tavoitteena oli pitää yhteensä yhdeksän kerhokertaa ja aluksi hieman epäilin aikataulua, koska oma tai omien lasten sairastuminen saattaa muuttaa suunnitelman. Onneksi me pysyimme terveenä ja kaikki kerhokerrat toteutuivat ja suunnittelussa aikataulussa. Vaikka välillä tuntui, että voimat loppuvat eikä energiaa enää ole, sain nauttia paljon tyttöjen ilosta ja onnistumisen hetkistä. Hämeenlinnan Setlementin nuoriso-ohjaaja on kertonut, että syksyllä 2012 hanke sai jatkorahoituksen vielä vuodeksi ja tyttöjen kerho jatkuu. Nuoriso-ohjaajalle olen esitellyt kerhotoiminnan kevään 2012 aikana tehdyt askarteluteemat ja suosittelin käyttämään ohjauksessa erilaiset kuvakortit.

Jokainen ihminen on ainutlaatuinen ja jokainen meistä voi vaikuttaa omalla tavalla toisten ihmisten elämään. Innostamista ei ole mahdollista ”mallittaa” ja siirtää sellaisenaan projektista toiseen, sillä jokainen yhteisö on ainutlaatuinen ja tarvitsee omat, juuri sen yhteisön analyysistä ja tulkinnasta lähtevät toiminnan sovelluksensa. (Kurki & Nivala 2006, 155.) Tutkimustuloksia ei voi yleistää esimerkiksi toisen tyttökerhoon, koska jokainen yhteisö on aivan omanlainen, ja ihmisten tausta ja kokemukset ovat hyvin yksilölliset. Kuitenkin uskon, että tästä tutkimuksesta on hyötyä muille alalla työskenteleville ohjaajalle.

Oppinäytetyön tekijän maahanmuuttajataustasta ei ollut minkäläistä haittaa kerhon vetämisessä. Omat kokemukset auttoivat ymmärtämään maahanmuuttajataustaisten tyttöjen asema. Olen tottunut työskentelemään vieraassa kulttuurissa ja tiedän millaista se on, ja se tekee ohjaajasta kulttuurisensitiivisen. Kerhotoiminnan alussa oli hieman helpompi lähestyä toisia erikulttuuritaustaisia tyttöjä, mutta pystyin kuitenkin pysytellä ammattiroolissaan.

Kehittämisideana on moniammatillisen yhteistyön rakentaminen sekä tiedon lisääminen muista alueen toimijoista, niiden palveluista ja henkilöstöstä. Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishankkeen onnistumista ja tavoitteiden saavuttamista on tukenut vahvasti Jukolan alakoulun ja Läntisen lähiökeskuksen kiinnostus ja motivaatio osallistua toiminnan kehit-

tämiseen ja toteuttamiseen. Koska hankeen puitteissa valitettavasti mahdollisuudet toimia nuorten kanssa joilla on jo paljon kasautuneita ongelmia, olivat hyvin vähäiset, toivoisin jatkossa tekevääni yhteistyötä Hämeenlinna kaupungin nuorisotyön kanssa, jotta kohtaamiseen ja yhteisöllisyyteen kiinnitettäisiin enemmän huomiota.

LÄHTEET

- Absetz, B. 1997. Tehdään porukalla - yhteistyön käsikirja. Helsinki: Opinto-
toiminnan Keskusliitto OK ry.
- Aho, S & Laine, K. 1997. Minä ja muut. Kasvaminen sosiaaliseen vuorovai-
kutukseen. Helsinki: Otava.
- Airaksinen, T & Vilkka, H. 2003 Toiminnallinen oppinäytetyö. Jyväskylä:
Gummerus Kirjapaino Oy.
- Airaksinen, T & Vilkka, H. 2004. Toiminnallisen opinnäytetyön ohjaajan kä-
sikirja. Helsinki: Tammi.
- Alasuutari, P. 1995. Laadullinen tutkimus. 3. uudistettu painos. Jyväskylä:
Gummerus Kirjapaino Oy.
- Anttila, P. 1998. Tutkimisen taito ja tiedonhankinta. Viitattu 14.4.2012. Saa-
tavissa:
http://www.metodix.com/fi/sisallys/01_menetelmat/01_tutkimusprosessi/02_tutkimisen_taito_ja_tiedon_hankinta/09_tutkimusmenetelmat/16_ryhmahaastattelu
- Eisher, H. & Tuppurainen, J. 2011 Tyttöjen talo on kuin avoin koti. 2. painos.
Helsinki: Painokurki Oy.
- Eläköön lapset–lapsipolitiikan suunta. 2000. Suomen Kuntaliiton lapsipoliitti-
nen ohjelma. Helsinki: Suomen Kuntaliitto.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere:
Osuuskunta Vastapaino.
- Heikkilä, A. 2006. Yhteisöllisyys työaika-autonomiata toteuttavissa työyksi-
köissä työntekijöiden kokemana. Tampereen yliopisto. Hoitotieteen laitos. Pro
gradu – tutkielma.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13. osin uudis-
tettu painos. Helsinki: Tammi.
- Hirsjärvi, S & Hurme, H. 2010 Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria
ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Honkasalo, V. 2011. Tyttöjen kesken. Monikulttuurisuus ja sukupuolten tasa-
arvo nuorisotyössä. Helsinki: Unigrafia.

Hämeenlinnan Setlementti ry. 2013. Viitattu 26.3.2014. Saatavissa: <http://www.hmlsetlementti.net/>
Hämäläinen, J. & Kurki, L. 1997. Sosiaalipedagogiikka. 1. painos. Helsinki: WSOY.

Hämäläinen, J & Nivala, E. 2008. Kasvatustiede: pedagogisen ihmistyön tie-
de. Taskutieto. Kuopio: Unipress.

Hämäläinen, Juha. 1999. Johdatus sosiaalipedagogiikkaan. Kuopio: Kuopion
yliopisto.

Jauhiainen, R & Eskola, M. 1994. Ryhmäilmiö. Helsinki: WSOY.

Kalliola, T., Kurki, A., Salmi, M. & Tamminen-Vesterbacka, T. 2010. Mat-
kalla ohjaajuuteen. 1. painos. Helsinki: Kirjapaja.

Kananen, J. 2010. Oppinäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä:
Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Karppinen, S. 2009. Kädentaidot ja käsityökasvatus. Teoksessa Ruokonen, I.
Rusanen, S. Välimäki, A-L. 2009 (toim.) Taidekasvatus varhaiskasvatuksessa.
Iloa, ihmettelyä ja tekemistä. Helsinki: Yliopistopaino, 56–65.

Karppinen, S. 2005. ”Mitä taide tekee käsityöstä”. Käsityötaiteen perusope-
tuksen käsitteellinen analyysi. Helsinki: Yliopistopaino.

Kurki, L. 2011. Sosiokulttuurinen innostaminen yhteistyönä. Teoksessa Ruus-
kanen, P.-T, Savolainen, K. & Suonio, M. (toim.) Toivo sosiaalisessa: Toivoa
luova toimintakulttuuri sosiaalityössä. UNIpress ja kirjoittajat 2011, 39–68.

Kurki, L. 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen. Muutoksen pedagogiikka.
Tampere: Tammer – Paino Oy.

Kurki, L & Nivala, E. 2006. Hyvä ihminen ja hyvä kansalainen. Johdatus
kansalaisuuden sosiaalipedagogiikkaan. Tampere: Yliopistopaino.

Leikkien huoltokirja 2011. Lounais-Suomen Partio piiri ry. Sudenpentujaosto.
Viitattu 17.5.2014. Saatavissa:
http://www.lounaissuomenpartio.fi/system/files/Sivu/1061/vinkkivihko_1_eikkien_huoltokirja_pdf_4f4f800604.pdf

Läntinen lähiökeskus. 2012. Kotilähiö ry. Viitattu 10.3.2014. Saatavissa:
<http://www.lahiokeskus.fi/4>

Mehtonen, Tuija. 2011. Sosiaalisen vahvistamisen osaaminen. Teoksessa
Lundbom, Pia & Herranen, Jatta (toim.) Sosiaalinen vahvistaminen kokemuk-
sina ja käytänteinä. Viitattu 23.4.2014. Käytettävissä

<http://www.humak.fi/sites/default/files/liitteet/humak-sos-vahvistaminen-verkko.pdf>

Metsämuuronen, J. 2008. Laadullisen tutkimuksen perusteet. 3. uudistettu painos. Jyväskylä: Gummerrus Oy.

Miettinen, S. 2009. Asuinalue lasten ja nuorten osallisuuden areenalla. Teoksessa Hokkanen, L. (toim.) Vaikuttavaa. Nuoret kansalaisvaikuttamisen kentillä. Mikkeli: Kopijyvä Oy, 98–116.

Nivala, E. 2008. Sosiaalipedagoginen kansalaiskasvatus. Teoksessa Kansalaiskasvatus globaalin ajan hyvinvointiyhteiskunnassa. Kuopio: Snellman instituutti, 275–326.

Rantanen, P. 2002. Yhteisöllisyys ja ay-liike. Teoksessa Mäkelä, R. (toim.) Yhteisöllisyydestä: perusteluja, tulkintoja, menetelmiä. Pori: Kehitys Oy, 12–19.

Ryynänen, S. 2011. Nuoria reunoilla. Sosiaalipedagoginen tutkimus rikollisuuden ja väkivallan keskellä elävien nuorten kasvun tukemisesta brasilialaisissa kansalaisjärjestöissä. Tampere: Juvenes Print.

Satka, M. 2005. Lasten yhteiskunnallinen osallistuminen ja yhteisöllisyyteen kasvaminen. Teoksessa Tulva, T. (toim.) Lapsen kasvuympäristö ja sosiaaliset taidot. Saarijärvi: Saarijärven Offset Oy, 17–29.

Sternberg, S. 2004. Mahdollistava yhteisöllisyys. Sukellus setlementtityöhön. Suomen setlementtiliitto, Helsinki. Setlementtijulkaisuja, 12.

HAASTATTELUT

Heinonen, T. 2012. Läntisen Lähiökeskuksen toiminnanjohtaja. Hämeenlinna. Haastattelu 11.1.2012.

Lind, T. 2012. Jukolan alakoulun rehtori. Hämeenlinna. Haastattelu 11.1.2012.

Salonen, M. 2012 Kanta – Hämeen Poliisilaitos. Ankkuri-tiimin yhteyshenkilö. Haastattelu 11.1.2012.

TUTKIMUSLUPAHAKEMUS VANHEMMILLE

Lilia Repponen
Ohjaustoiminnan koulutusohjelma
Hämeen – ammattikorkeakoulu
Lahdensivun toimintayksikkö

Tutkimuslupahakemus

Opiskelen Hämeen Ammattikorkeakoulussa ohjaustoiminta ja pääaineeni on pedagoginen ohjaustoiminta. Haen tutkimuslupaa toiminnallista oppinäytetyötäni varten. Toteutan oppinäytetyöni tammikuun – maaliskuun välisenä aikana, siten että varsinainen toiminta alkaa tammikuussa ja päättyy helmikuun lopussa.

Oppinäytetyön aiheena on muodostaa toiminnallinen ryhmä tytöille. Ryhmän toiminnalla tarkoituksena on tarjota osallistujille monipuolista ja mielekästä toimintaa, joka tukisi tyttöjen positiivista kasvua. Oppinäytetyö koostuu yhteensä yhdeksästä viikoittaisesta tapaamisesta. Ryhmän osallistuminen on täysin vapaaehtoista mutta kuitenkin osallistumiseen tarvitaan vanhempien kirjallinen suostumus. Oppinäytetyön raportissa tyttöjen nimet säilyvät täysin anonyymeina.

Toimeksiantaja tälle oppinäytetyölle on Hämeenlinnan Setlementti ry. joka tukee ryhmän toiminta ja sen toteuttamista. Oppinäytetyö kuuluu Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishankkeeseen.

Ystävällisin terveisin,
Lilia Repponen

Lapseni _____ saa osallistua tyttökerhoon keskiviikkoisin klo 14–15.30.

Lapsestani / lapsen töistä saa ottaa valokuvia _____

Lapsestani/ lapsen töistä EI saa ottaa valokuvia _____

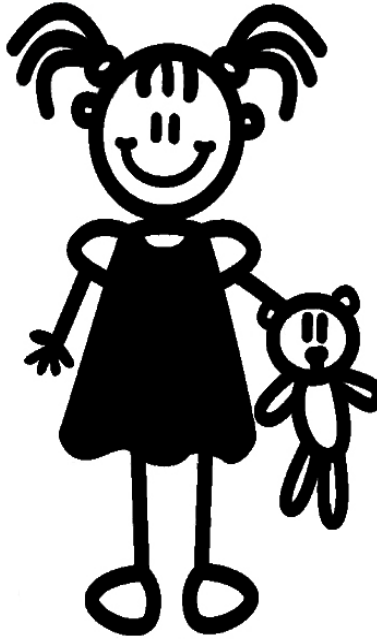
(Kuvia mahdollisesti käytetään oppinäytetyön raportoinnissa)

Huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys:

Päivämäärä ____ . ____ 2012.

MAINOS TYTTÖKERHOSTA

TYTTÖJEN KERHO

4-6 LK. TYTÖILLE
KESKIVIikkoisin KLO 14.00 – 15.30
18.01 ALKAEN LÄNTISELLÄ LÄHIÖKESKUKSELLA

JUTTELUA, LEIPOMISTA, ASKARTELUA,
RETKIÄ LÄHIYMPÄRISTÖÖN

Järjestää Hämeenlinnan Setlementti ry
Lisätietoja:
kerhon ohjaaja Lilia Repponen

RYHMÄHAASTATTELUN KYSYMYKSET

Mikä oli kivaa ja mukavaa tyttökerhossa?

Mikä ei ollut kovin miellyttävä?

Miksi päätit osallistua tähän ryhmään?

Miten koette että ryhmässä on tyttöjä eri kulttuureista?

Mitä olet oppinut tyttökerhossa?

Mitä muuta haluaisit tehdä jatkossa, jos kerho toiminta jatkuu?

Mihin toimintaan olisi mukava osallistua Läntisessä Lähiökeskussa?

TORSTAITREFFIT ESITE

Hämeenlinnan Setlementti ry on suomalaisten ja maahanmuuttajien yhteinen yhdistys, joka on perustettu vuonna 1997. Setlementtityötä määrittävät perusarvot ovat arjen keskellä toteutuva lähimmäisyys, yhteisöllisyys ja erilaisten ihmisten välinen yhteistyö. Toimintaa ohjaavia arvoja ovat mm. yksilön oikeuksien kunnioittaminen, erilaisuuden hyväksyminen, paikallisuus ja ihonväristä, sukupuolesta tai kulttuurista riippumaton tasa-arvoisuus.

Monikulttuurisen ja osallistavan harrastustoiminnan kehittämishanke

Hankkeen päätavoitteena on tukea Jukolan asuinalueen olevien lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä sekä heidän perheidensä arkea harrastustoiminnan kautta. Sen tarkoituksena on kehittää harrastustoimintaan käytäntöjä, jotka huomioivat lasten ja heidän perheiden osallisuuden sekä alueen erityisyyden ja monikulttuurisuuden.

Jukolan alueella tapahtuu:

1. Tyttöjen ryhmä 4-6 lk. tytöille joka kokoontuu keskiviikkoisin klo 14:00–15:30 Läntisen Lähiökeskuksen tiloissa.
2. Koko perheen laskiaisrieha ti 21.2.2012 klo 14.00 – 16.30 Läntisessä Lähiökeskuksessa.

Tavoitteena käynnistä:

Lapsille ja heidän vanhemmilleen yhteinen kerho Jukolan koulun tiloissa mahdollisimman pian - toiveita ja ideoita otetaan mielellään vastaan

Yhteyshenkilö:
Lilia Repponen

